Ἔτος Α'.=Ἀριθ. 48 ΚΥΡΙΑΚΗ 1 Ἰανουαρίου 1889 Τιμᾶται λεπτῶν 10

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ, ὑπὸ Ἀλκαίου.
Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΙΟΝΩΝ. Μυθιστορία τοῦ Ζαρί.
ΧΟΥΑΙΔΤΣΑΠΕΛ.
Σ' ΑΓΑΠΩ, μυθιστόρημα Ι. Μαρύ.
ΔΕΣΜΗ ΑΛΗΘΕΙΩΝ.
ΝΥΜΦΗΣ ΕΚΛΟΓΗ. διήγημα τοῦ Ὄφμαν.
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ. Αἱ λαλοῦσαι εἰκόνες. Ὑπὸ Ἀλκαίου.
Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ. (Τέλος). Διήγημα Α. Γ. Κωνσταντινίδου.
ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ: Ὁ Στάνλεϋ.
ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ἐν Νεαπόλει.
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΧΩ.
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

Γέροντες, νέοι καὶ παιδία συνέρρεον χθὲς ἀπὸ μεσημβρίας ἀνὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ Αἰόλου ἵνα μὲ τοὺς συνήθεις συριγμοὺς καὶ κροταλισμοὺς προπέμψωσι τὸ ἀπερχόμενον 88 καὶ ὑποδεχθῶσι πανηγυρικῶς τὸ νέον ἔτος· καὶ ἔβλεπέ τις πυκνότατον ρεῦμα πλήθους συνωστιζόμενον διὰ μέσου δύο στίχων β ι τ ρ ι ν ῶ ν, ὧν τὰ ποικιλόχρωμα περιεχόμενα ἔδιδον εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ἀληθῆ μορφὴν ἐκθέσεως. Ἐδῶ βιβλία χρυσόδετα, ἐκεῖ πλαγγόνες, πολύχρωμοι πύργοι καὶ ἄλλα ἀθύρματα, καὶ κατωτέρω παραθυρον ἀπαστραπτον ἐκ ψελλίων, καρφίδων ἀδαμαντίνων καὶ ἄλλων κοσμημάτων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν. Ἀπὸ τῆς παρελάσεως δὲν ἔλειψαν καὶ αἱ ἀναπόσπαστοι πλέον ἀπὸ τῆς παραμονῆς τοῦ νέου ἔτους σ τ ρ α κ α τ, κατὰ τῶν ὁποίων τόσον ἡρωϊκῶς ἑκάστοτε ἀνθίσταται αἱ ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν κυρίαι. Αἱ βασιλόπηνται ἀφ' ἑσπέρας ἐκόπησαν ἀνὰ τοὺς φαιδροὺς οἰκογενειακοὺς κύκλους, καὶ τὴν σήμερον ἕκαστος οἰκοδεσπότης ὑποδέχεται ἀπὸ πρωΐας τοὺς ἀναριθμήτους διανομεῖς καὶ ὑδρονομεῖς μὲ τὰ πεζὰ των καὶ ἔμμετρα φυλλάδια, ἅτινα οὗτος ὀφείλει νὰ ἐξαγοράσῃ μὲ τὰ ἐκ τοῦ ἐν οἰκογενείᾳ χαρτοπαιγνίου κέρδη τῆς προτεραίας, ἐὰν ἐκέρδισεν.

* *

Ὁ ἅγιος Βασίλειος εἶνε τῷ ὄντι ὁ μόνος τῶν ἁγίων ὁ ἑορταζόμενος παρὰ παντὸς ἐν γένει ἀνθρώπου, καὶ δικαίως, ἀφοῦ ἔρχεται φορτωμένος μὲ τόσα πράγματα ἅτινα τοὺς παντας εἶνε ἱκανὰ νὰ συγκινήσωσι, μὴ ἀθυρματια παντοῖα, μὲ βιβλία πολύχροα, μὲ γλυκίσματα καὶ παιγνιόχαρτα. Τὰ τελευταῖα ταῦτα μαλιστα ἀποτελοῦσι κατὰ τὴν ἐπέτειόν του, καὶ πρὸ αὐτῆς ἔτι, τὴν γενικὴν ἀπαντων ἐνασχόλησιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἐμβαλλουσιν εἰς ἱκανὰς λύπας. Πόσοι ἐκ τοῦ λαοῦ δὲν ἐπέστρεψαν μὲ κενὰ τὰ θυλακια ἐν μέσῳ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων των ἅτινα οὕτω εἶνε ἠναγκασμένα νὰ διέλθωσιν ἐν στερήσει τὰς ἑορτασίμους αὐτὰς ἡμέρας. Καὶ ἔπειτα, πῶς ἠδύναντο νὰ μὴ δοκιμασωσι καὶ αὐτοὶ τὴν τύχην των, βλέποντες ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐντὸς τῶν καφενείων τοὺς τόσον προκαλοῦντας ὁμίλους τῶν παίκτων;

Τὸ χαρτοπαίγνιον τόσον ἐπισήμως καθιερώθη διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὥστε καὶ ἐάν ποτε ἡ ἀστυνομία ἐπειρᾶτο τὴν περιστολὴν αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτο θὰ ἐθεωρεῖτο ἱεροσυλία. Οἱ εὐτυχέστεροι ὅλων εἶνε οἱ ἀρκούμενοι κατὰ τὸ νέον ἔτος νὰ δοκιμάσωσι τὴν τύχην των ἐν μέσῳ τοῦ οἰκογενειακοῦ αὐτῶν κύκλου, ἔνθα, ἐὰν δὲν τρέφωσιν ἐλπίδας διὰ μεγάλα κέρδη, εἶνε τοὐλάχιστον ἐκ τῶν προτέρων βέβαιοι ὅτι τὴν ἐπαύριον θ' ἀφυπνισθῶσι γαλήνιοι καὶ μὲ ἥσυχον τὴν κεφαλήν.

* *

Εἰς Ἰταλίαν, κατὰ πᾶν νέον ἔτος ὁ αὐτοκράτωρ Οὐμβέρτος κάμνει διανομὴν δώρων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς αὐλῆς του, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ πάσης δυσαρεσκείας, διανέμει αὐτὰ μὲ κλῆρον.

Τὰ δῶρα παρατίθενται ἐπὶ τινος τραπέζης, ἀποτελοῦνται δὲ ἐξ ἀθυρμάτων, Ἰαπωνικῶν δοχείων καὶ ὅπλων πολυτελῶν. Ὅπως δήποτε ὅμως ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται καὶ καλποπόθευσίς τις ἐπὶ τῆς κληρώσεως, διότι δὲν εἶνε δίκαιον μία κυρία τῆς τιμῆς ἐπὶ ὑποθέσει, νὰ λάβῃ ὡς δῶρον ἓν ὅπλον δίκαννον, ἢ εἰς ἕνα θωρακοφόρον ἀξιωματικὸν νὰ τύχῃ ὡς δῶρον βραχιόλιον ἢ ἄλλο τι παρόμοιον. Ἐκ τῶν συζύγων τῶν ὑπουργῶν, εἰς τὴν κυρίαν Κρίσπη ἔτυχεν ἐφέτος ὡς δῶρον βραχιόλιον μετὰ πετάλου ἐκ σαπφείρων καὶ ἀδαμάντων. Αὐτὰ λοιπὸν συμβαίνουν εἰς Ἰταλίαν.

* *

...Καὶ εἰς τὸ Μεξικόν;

Ἐκεῖ, φαίνεται, κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους ἐπινοοῦσι τὰ ψεύματα τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἐφευρίσκομεν κατὰ τὴν πρώτην Ἀπριλίου.

Καὶ οὕτω, προχθὲς ἐστάλη ἀπὸ τοῦ Ἐλ Πάζο εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τηλεγράφημα ἀγγέλλον ὅτι σοβαρὰ αἱματοχυσία καθημάτωσε τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Μεξικοῦ.

Ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἔσπευσεν εὐθὺς νὰ δραματοποιήσῃ διὰ μακρῶν ἄρθρων τὸ γεγονὸς, ἀλλὰ δὲν ἤργησε νὰ πληροφορηθῇ ὅτι ἐφάνη πολὺ εὔπιστος εἰς τὸ

πρωτοχρονιάτικο τῶν Μεξικανῶν ψεῦμα.

***

Ὁ μικρὸς Τάκης περιεργάζεται τὰς εἰκόνας τῆς ζωολογίας ἣν ἡ μήτηρ του τῷ ἔφερεν ὡς δῶρον διὰ τὸ νέον ἔτος.

—Μαμά. γιατὶ ὁ ἐλέφας ἔχει προβοσκίδα;

—Διὰ νὰ λαμβάνῃ μὲ αὐτὴν τὸ φαγητόν του.

—Τότε λοιπὸν, γιατὶ δὲν ἔχεις καὶ σύ;

Ἀλκαῖος.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΙΟΝΩΝ,

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΖΑΡΙ

I

Ἡ νύξ ἦτο ζοφερά. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μόνον, ἄστρον τι ἀναφαινόμενον πρὸς στιγμὴν, ἀντεκατωπτρίζετο ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σταρζόνης. Ἡ χιὼν τὰ πάντα ἔχει κατακαλύψει, καὶ δὲν δύναταί τις νὰ διακρίνῃ τὴν ἀτραπὸν τὴν ἄγουσαν ἀπὸ τῆς ὄχθης εἰς τὸν γειτονικὸν πύργον.

Ἀλλὰ ροδόχρους λάμψις φαίνεται αἴφνης ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, τὸ ὁποῖον ἀορίστως χρωματίζει· ἡ ὑπνώττουσα λίμνη φαίνεται ἀφυπνιζομένη· ἄσματα πτηνῶν μόλις ἀκουόμενα, βόμβοι ἐντόμων, αἱ κραυγαὶ τῶν ζῴων ἐντὸς τῶν δασῶν, ἀσθενεῖς προσβάλλουσι τὰ ὦτα· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τοῦ χωροῦντος πρὸς τὴν λίμνην πρὸς τὸ μέρος τῆς Ὀστερσούνδης, ἠδύνατό τις ἤδη νὰ διακρίνῃ δύο ἀνθρώπους κομψοῦ καὶ χαρίεντος ἐξωτερικοῦ, ἕνα νέον καὶ μίαν νεάνιδα.

— Τὸ περιέμενον μετὰ βεβαιότητος, Ἐρρῖκε, εἶπεν ἡ νεᾶνις πρὸς τὸν σύντροφόν της, δι' αὐτὴν τὴν νύκτα.

—Ναί, τὸ εἶχες μαντεύσει· πόσον εἶσαι ὡραία ἀπόψε, Λιέδα, καί...

—Σιώπα!

Τὴν στιγμὴν ταύτην φαεινὴ γραμμὴ ἐσχηματίσθη ἀστραπιαίως ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ — ἐν ᾧ αἱ μεταμορφώσεις ἃς ἤδη λαμβάνει ἡ τριγύρω φύσις θαμβοῦσι τὸ βλέμμα διὰ τῶν πυρίνων ἀκτίνων τῶν διαγραφομένων καὶ ἐκτεινομένων μετὰ λαμπρότητος, ἐκ τῶν μαρμαρυγῶν αἵτινες ἀναφαίνονται, ἀπαστράπτουσι καὶ σβένυνται, ἵνα ἐκ νέου ἀναφανῶσιν, ἐξ ὅλων τῶν ἄκρων τοῦ ἐρίζοντος.

Ἡ Λιέδα θεωρεῖ τὸ θαυμάσιον τοῦτο θέαμα ὅπερ τὸ πρῶτον ἤδη ἔβλεπεν.

Ἦτο κεκαλυμμένη δι' ἐπανωφορίου λευκοῦ, ἀπολήγοντος εἰς μηλωτὴν καὶ προσήρμοσμένου περὶ τὸ σῶμά της σταυροειδῶς· ἐκ τρυφερότητος δὲ πρὸς τὸν Ἐρρῖκον, ἐφόρει ἔξωθεν αὐτοῦ, περὶ τὸν τράχηλον, τὴν βαρύτιμον ἀργυρᾶν ἅλυσιν ἀφ' ἧς ἐκρέματο τὸ περίαπτον τῶν ἀρραβώνων, περίαπτον τὸ ὁποῖον ἐκείνη μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων ἔμελλε ν' ἀποδέλῃ. Ὁ πῖλός της εἶνε ἐκ μηλωτῆς ὁμοίας πρὸς τὴν περικοσμοῦσαν τὸ φόρεμά της.

Οἱ μεγάλοι της μαῦροι ὀφθαλμοὶ οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον θαμβοῦνται πρὸ τῶν ἀκτίνων. Παρακολουθοῦσι, μετὰ θαυμασμοῦ ὅλονὲν αὐξάνοντος, τὴν πυρίνην βροχὴν ἥτις ἄνωθεν τῆς λίμνης τῆς ἀνταυγείας τῆς ἀνταναχλώσης μέγα μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ὁμοιάζει καταρράκτην ὑπεράνω λαμπροῦ τόξου, οὕτως ὥστε ἡ ποικίλη μεταλλαγὴ τῶν ἀλλοκότων πορφυρῶν καὶ χρυσῶν ἀνταυγειῶν ἠδύνατο ἐν τῇ φαντασίᾳ νὰ ἐκληφθῇ ὡς προϊὸν τῆς μαγικῆς ῥάβδου νύμφης τινός.

Ὁ Ἐρρῖκος, ἐξωκειωμένος πρὸς τὰς λαμπρότητας ταύτας, προσέχει μᾶλλον εἰς τὴν Λιέδαν, τὴν μνηστήν του, καὶ μέλλουσαν αὐτοῦ σύζυγον μετά τινας ἑβδομάδας.

Ἡ οὐρανία πυρπέλησις καθίσταται γενική, καὶ ὑπὸ τὴν λαμπρῶς πορφυρᾶν αὐτῆς λάμψιν, ὁ μανδύας τῆς χιόνος ὁ καλύπτων τὰ δάση, τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας, κατεστολίσθη ὑπὸ πλουσίων μυριοχρόων ἀδαμάντων· αἱ στέγαι τοῦ πύργου ἀπαστράπτουσι, τὸ λεπτὸν κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τῆς Ὀστερσούνδης ὁμοιάζει πρὸς γλῶσσαν πυρὸς καὶ ἡ λίμνη ἧς τὸ ὕδωρ ἀναπάλλεται ὑπὸ λεπτῆς πνοῆς ἀνέμου, κυλίει κύματα χρυσᾶ.

Ὁ Ἐρρῖκος θεωρεῖ πάντοτε τὴν Λιέδαν, ἄφωνος, παραδεδομένος εἰς τοὺς πόθους του· βλέπει τοὺς γλυκεῖς καὶ διαπύρους ὀφθαλμοὺς τῆς νύμφης του οὗς οὐδὲν ἄλλο ἀντικείμενον εἶνε ἱκανὸν ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ παραδέξου ἐκείνου θεάματος τοῦ ὅλως νέου δι' αὐτὴν· διακρίνει ἐπὶ τοῦ προσώπου της εἴδός τι ἐκστάσεως καὶ φοβεῖται πρὸς στιγμὴν μὴ ἡ Λιέδα δὲν ἀνήκῃ εἰς τὰ πλάσματα τοῦ κόσμου τούτου.

Κατὰ μικρὸν τὰ πάντα ἐξαλείφονται· ἰδοὺ ἡ προτέρα σκοτία ἐπανερχομένη.

— Ἐφ' ὅσον, φιλτάτη Λιέδα, μᾶς μένει ἀκόμη ἀσθενής τις λάμψις ὡς ὁδηγὸς, καλὸν εἶνε νὰ καταβῶμεν τὸν βράχον ἵνα φθάσωμεν εἰς τὴν ἀτραπόν. Ἰδοὺ τὸ βόρειον σέλας πέμπον ἡμῖν τὰς τελευταίας του λάμψεις.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἡ Λιέδα, ἀφίνουσα τὸν Ἐρρῖκον νὰ λάβῃ αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἵνα τὴν βοηθήσῃ εἰς τὴν πορείαν της, ἐπιστρέψωμεν, ὁ πατήρ μου δὲν θὰ κοιμηθῇ ἂν δὲν ἴδῃ ἡμᾶς ἐπιστρέφοντας.

— Συνεκινήθης πολύ;

— Οὐδ' ἐφαντάσθην ποτὲ παροιμοίαν λαμπρότητα.

— Εἰπέ μου εἰλικρινῶς, δὲν μὲ εἶχες λησμονήσει κατ' ἐκείνας τὰς στιγμάς, καὶ ὁ Ἐρρῖκός σου δὲν ἦτο ἐκτὸς τοῦ κόσμου εἰς ὃν ἦσο βεβυθισμένη;

— Ἀπατᾶσαι, τὸν ἔφερον πανταχοῦ ἐκεῖ μαζύ μου.

— Φιλτάτη Λιέδα!

— Ὅ,τι πρὸ μικροῦ εἴδομεν δὲν δύναμαι νὰ τὸ παραβάλω εἰμὴ πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐν τῷ ὅρμῳ τοῦ Ρίου Ἰανείρου, ἐπανέλαβεν ἡ Λιέδα.

— Καὶ τί προτιμᾷς; τὴν Σουηδίαν ἢ τὴν Βραζιλίαν σου;

— Τὴν Σουηδίαν! τὴν Σουηδίαν μου, ὀφείλω νὰ λέγω, διότι τυχαίως καὶ ἕνεκεν αἰφνηδίας τοῦ πατρός μου ἀδιαθεσίας συνέβη νὰ γεννηθῶ ἐν Ἀμερικῇ· ἀλλ' ὅμως, ἐὰν ἔχω ὀφθαλμοὺς Βραζιλιανῆς, ὡς συχνάκις ἀρέσκεσαι νὰ μοὶ ἐπαναλαμβάνῃς τοῦτο, ἡ καρδία μου εἶνε καρδία Σουηδῆς· πᾶν ὅ,τι ἐδῶ βλέπω μὲ θέλγει καὶ μὲ μαγεύει· ἡ θέα τῶν λευκῶν πεδιάδων μὲ κατευχαριστεῖ· καὶ ὅταν βυθίζω τὴν χεῖρα εἰς τὰς παχείας αὐτὰς χιόνας μας, αἰσθάνομαι περισσοτέραν θερμότητα παρ' ὅσην ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς Βραζιλίας.

— Πόσον ἐνθουσιαστὴς εἶσαι πάντοτε, Λιέδα! τὰ πράγματα θ' ἀλλάξουν πολὺ ὅταν ἐπέλθῃ τὸ ἔαρ· κατὰ τοὺς ὀκτὼ πρώτους μῆνας τοῦ χειμῶνος, τὸ πᾶν ἐν τῇ βορεινῇ Σουηδίᾳ κοιμᾶται ὑπὸ τὸν χρυσοκύανον τοῦτον οὐρανὸν ὃν τόσον ἀγαπᾷς· κατόπιν ὅμως τὰ πάντα ἀφυπνίζονται εὐθὺς καὶ ἐν μέσῳ οὕτως εἰπεῖν τῶν ἀνθέων· κάτωθεν τοῦ λευκοῦ τούτου ταπητος, ὁλόκληρον τὸ ἔδαφος θάλλει· μόλις ἡ χιὼν ἐξηφανίσθη, περὶ τὰ τέλη ἀπριλίου, καὶ βλέπει τις ὡς διὰ μαγείας τὴν γῆν κεκαλυμμένην ὑπὸ τῆς χλόης, τὰ δένδρα ἀναλαμβάνοντα τὰ φυλλώματά των καὶ τὸν μῆνα Μάϊον ἐν Σουηδίᾳ, ὡς καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀποκαλούμενον μῆνα τῶν ῥόδων.

— Λοιπὸν, ἀνέκραξεν ἡ Λιέδα, τὰ πάντα θὰ πληρωθῶσιν ὑπὸ χλόης καὶ ἀνθέων κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα;

— Βεβαίως.

— Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε μαγευτικώτατον!

— Καὶ δι' ἐμὲ, Λιέδα, θὰ ἦναι μαγευτικώτατον, ἀφοῦ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν θὰ ἦσαι σύζυγός μου.

Οἱ νέοι εἶχον ἤδη φθάσει πρὸ τῆς θύρας τοῦ πύργου καὶ ὁ πατὴρ τῆς Λιέδας νῦστις, τεθυλιγμένος ἐν ταῖς σισύραις του, ἔβλεπεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐξώστου, κατέβη ἵνα τοῖς ἀνοίξῃ.

(ἀκολουθεῖ.)

ΔΕΣΜΗ ΑΛΗΘΕΙΩΝ

Ἡ καρδία τῆς φιλαρέσκου γυναικὸς ὁμοιάζει πρὸ ῥόδον, τοῦ ὁποίου ἕκαστος ἐραστὴς συνεπιφέρει ἓν φύλλον ἀπερχόμενος, καὶ μετ' ὀλίγον μένῃ ἡ ἄκανθα μένε διὰ τὸν σύζυγον.

***

Τὸ πνεῦμα τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς συνίσταται εἰς τὸ προσέχειν ὅπως διά τε τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων ἡμῶν καμνωμεν τοὺς ἄλλους νὰ ὦσιν ηὐχαριστημένοι μὲ ἑαυτούς τε καὶ ἡμᾶς.

***

Εἰς τὸν ἔρωτα ἡ πεῖρα εἶνε ἰατρὸς ἐρχόμενος μετὰ τὴν ἀσθένειαν.

***

Οὐδὲν διαστρέφει τοσοῦτον τὸ ἀφελὲς ὕφος ὅσον ἡ πρὸς ἐπίδειξιν ἀφελείας προσπάθεια.

ΧΟΥΑΙΔΤΣΑΠΕΛ

Ἡ σειρὰ τῶν τερατωδῶν ἐγκλημάτων ἅτινα πρὸ μικροῦ καθημάτωσαν καὶ τὶς οἶδεν ἂν δὲν θὰ καθαιματώσουν εἰσέτι ὁλόκληρον μίαν συνοικίαν τοῦ Λονδίνου, τὸ πένθιμον **Χουαϊδτσάπελ**, ἀπασχολεῖ ἔτι νῦν, ἕνεκα τοῦ μυστηρίου δι' οὗ περικαλύπτεται, τὸ κοινὸν τῆς Ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης ὅσον ἴσως καὶ τὸ Ἀγγλικὸν κοινόν. Λίαν εὔκαιρον ἐπομένως νομίζω νὰ πέμψω ὑμῖν ἐν μεταφράσει ὡραίας τινὰς σελίδας ἐν αἷς ὁ νῦν ἐν Ἁρισίοις πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας Λόρδος Lytton, ἐζωγράφισέ ποτε, δι' ἀριστοτεχνικῆς χειρὸς, τὸ ζοφερὸν προάστειον καὶ τὴν ἀθλιότητα τοῦ Λονδίνου.

Βερολῖνον, 20 Δεκεμβρίου 1888.

Κλ. Νικολαΐδης

Δὲν ἦτον οὔτε νὺξ οὔτε ἡμέρα ἀλλά τι ἀποτελούμενον ἐκ τῶν δύο τούτων ἐν τῇ ἐρεβώδει ὁμίχλῃ τοῦ Λονδίνου :— μονότονος, ἀτελεύτητος,, φαιὰ ἡ βροχὴ ἔπιπτεν ἐφαπλοῦσα τοὺς ἀμόρφους καὶ ἀπείρους αὐτῆς ὄγκους ὑπεράνω πάντων τῶν πραγμάτων.

Γυνή τις ἔβαινεν ὑπὸ τὸ καταρρέον ὕδωρ· ἔβαινεν ἀνὰ μέσον τοῦ πηλοῦ ὃν ἐξίδρωνον τὰ ἐδάφη καὶ αἱ οἰκίαι, πνίγοντος τὸ ἄστυ ἐν μυξώδει τέλματι· ἔβαινε—βραδέως, ἄνευ γνώσεως, ὡς οἱ ἄθλιοι οἱ εἰθισμένοι εἰς ἁπάσας τὰς στερήσεις καὶ οἵτινες ἐξακολουθοῦσι τὴν πορείαν των, ὀλίγον εὐαίσθητοι εἰς τὸν περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον πόνον ὃν φέρει ἡ ἔνδεια πάσης ἡμέρας·— ἔβαινεν εἰς μάτην πειρωμένη νὰ πνίξῃ ἐν τῷ λαιμῷ βῆχα ξηρὸν, νευρικὸν σπαρακτικὸν βῆχα, ῥρίσσουσα ὑπὸ τὸ τετρημένον ῥάκος ὅπερ ἐχρησίμευεν αὐτῇ ὡς σάλιον καὶ τοῦ ὁποίου αἱ βαρεῖαι καὶ βεβρεγμέναι πτυχαὶ ἔπληττον τὸ λεπτὸν ἔνδυμα τὸ προσκολλώμενον εἰς τὰς κνήμας της.

Ὁ πηλὸς ἦτο πανταχοῦ! — ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐβράζετο ἐκ τῶν ἀπαισίων τειχῶν· ἔρρεε κατὰ μῆκος τῶν πλινθοκτίστων καταλυμάτων, τῶν ἐπισεσωρευμένων ἀλλεπαλλήλως,— καταλυμάτων φυσιογνωμίας σκυθρωπῆς, ἀξένου, φυλασσομένων διὰ σιδηρῶν κιγκλίδων, αἵτινες προδίδουσιν αὐτοῖς τὴν μαρασμώδη ὄψιν φυλακῶν.— Ἔβαινεν ἐν μέσῳ πηλοῦ —ὁ πηλὸς παλαιὰ γνωριμία!— διὰ μέσου τῆς βροχῆς— ἡ βροχὴ ἦτο καὶ αὐτὴ ἐκ πηλοῦ.— Ἡ γυνὴ ἦτο νέα καὶ, ἀναμφιβόλως, ὁ Θεὸς πλάττων αὐτὴν ἠθέλησε νὰ ἦναι ὡραία· ἀλλ' ἡ ἀμείλικτος πεῖνα, ἡ σκληρὰ τῆς ζωῆς πάλη εἶχον ἄλλως ἀποφασίσει. Κανὲν χρῶμα, οὔτε ζωὴ κάμμία ἐπὶ τῶν σιγηλῶν χειλέων ἅτινα διετήρουν ἐν τούτοις χάριν τινὰ φασματώδη ἐν τῇ παθητικῇ αὐτῶν ὠχρότητι: οὐκ οἶδα τὶς συνταράσσει περιπάθεια πλήρης γλυκείας προκλήσεως ἐφαπλοῦτο ἐπὶ τῆς σκελετώδους ταύτης νεαρᾶς ὄψεως: ἐν τοῖς μελανοῖς αὐτῆς ὀφθαλμοῖς, διὰ μέσου τῆς μελαγχροινῆς ταύτης κόμης ἐπτερύγιζον εἰσέτι θερμαί τινες λάμψεις. Φεῦ! τὶς οἶδε; τὰς χάριτας ἐκείνας τῆς χειρονομίας καὶ τοῦ βλέμματος αἵτινες αἰχμαλωτίζουσι, τὰ ἀθῶα καὶ ἡδυπαθῆ ἐκεῖνα τεχνάσματα, τὸν τρόπον τοῦτον ὃν ἔχουσιν αἱ γυναῖκες νὰ ὦσιν ὡραῖαι καὶ νὰ προ-

καλῶσι τὸν θαυμασμόν, καὶ αὐτὴ ἐπίσης, ἴσως, εἶχε προορισθῆ νὰ ἔχῃ πάντα ταύτα· διότι ἡ γυνὴ αὕτη ἡ ἀπομαρανθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐνδείας ἦτον εἰσέτι γυνή. Ὑπάρχει τελευταῖός τις βαθμὸς ἀθλιότητος ἐν ᾧ τὸ γένος δὲν φαίνεται πλέον. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτον εἰσέτι ὀλίγον ὅ,τι εἶσθε σεῖς, ὦ μητέρες, ἀδελφαί, σύζυγοι, σεῖς ὁ ἔρως, ἡ χαρά, ἡ γλυκύτης τοῦ βίου μας· ναί,—ὅσον μεμαραμμένη καὶ ἂν ἦτον ἡ γυνὴ αὕτη ἦτον ἀκόμη γυνή· οὕτω ἄνθος μαραινόμενον μεταξὺ τῶν φύλλων βιβλίου εἶναι εἰσέτι ἄνθος!

II

Τὸ σκότος καθίσταται σκοτεινότερον. Οἱ λύχνοι τοῦ Λονδίνου ἀνάπτονται ἐν τῷ μέσῳ τῆς βροχερᾶς ὁμίχλης, χύνοντες νεκρώσιμον λάμψιν κατὰ μῆκος τῶν ζοφερῶν ὁδῶν. Αἱ ἅμαξαι διέρχονται μετὰ τοῦ πατάγου τῶν τροχῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ ὁποῖος ἐπεκτείνεται καὶ εἶτα σβέννυται βαθμηδὸν ἐν τῇ ἀποστάσει. Ἡ γυνὴ ἀφικνεῖται ἐπὶ τῆς γεφύρας, τῆς τερατώδους μεγέθους,—ἵσταται: ὡς πράγμα τι ἐκ σκιᾶς, μεταξὺ τῶν παλαιῶν ᾀδίδων τὸ ὕδωρ ῥέει κυλινδούμενον μετὰ μονοτόνου ὁλολυγμοῦ. Κύπτουσα ἐπὶ τοῦ περιφράγματος, ἡ γυνὴ παρατηρεῖ τὸ διολισθαῖνον ὕδωρ· τὸ ψῦχος περιβάλλει αὐτὴν, ἀναθρῶσκον ὑπούλως ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ἔρποντος ποταμοῦ. Τὸ ἀπειρομέγεθες ἄστυ, παρόμοιον πρὸς ὀπταασίαν παράφρονος, πλήρη παραδόξων ψιθυρισμῶν καὶ μυστηριωδῶν λάμψεων, ἁνεῖται περὶ τὸν ἐγκέφαλόν της. Τότε ὁ πειρασμὸς προσεγγίζει τὴν ἐνδεῆ καὶ τῇ ὁμιλεῖ εἰς τὸ οὖς:—«Ἐδῶ, ὡραία μου, εἶναι ἡ ἀνάπαυσις, ἐδῶ, τὸ τέλος τῶν μακροχρονίων πόνων! Βυθίσου, βυθίσου εἰς τὸ βάθος τοῦ οἰκείρμονος ὕδατος. Τί τὸν μέλλει τὸν Θεὸν εἰς σπαραγμὸς περισσότερος ἢ ὀλιγώτερος ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰωνίας ταύτης πάλης τῶν βασανιζομένων ψυχῶν; Ἐλθὲ, πτωχὸν τέκνον, ὁ ποταμὸς ῥέει διὰ πάντοτε καὶ αἰωνίως!—Ἐδῶ ὁ θάνατος εἶναι γλυκὺς, ταχὺς, εὔκολος.—Περικαλύψου ἐν τῷ θανάτῳ!...

Καὶ μορφαὶ μελαναὶ καὶ πτερυγίζουσαι ἀναθρώσκουσιν, ὑψοῦσαι μακροὺς βραχίονας ἔξω τοῦ κινουμένου καὶ βαθέος ζόφου, καλοῦσαι αὐτὴν μετὰ βωβῶν προκλήσεων.

Ἀλλ' ὄχι! ὦ! ὄχι.—Τὴν νύκτα ταύτην, φοβεῖται ἀκόμη τὰς προκλητικὰς ταύτας μορφὰς αἵτινες ἐν τούτοις, φεῦ! τόσον οἰκεῖαι κατέστησαν αὐτῇ.—Ν' ἀποθάνῃ! ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποθάνῃ;—Δὲν εἶναι μήτηρ, σύζυγος, καὶ ὁ ἔρως της δὲν ἔδωκεν δμήρους εἰς τὴν ζωήν; Καὶ ἡ φωνὴ τῶν φασμάτων τῶν ἀναθρωσκόντων ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀπαντᾷ:—Γῦναι, ὅστις δὲν ἔχει το δικαίωμα νὰ ζῇ ἔχει τὸ καθῆκον ν' ἀποθάνῃ!—Τὶ δικαίωμα ἔχεις σὺ εἰς τὴν ζωὴν, τοῦτέστιν εἰς τὴν τροφὴν, σὺ ἡ ὁποία δὲν δύνασαι πλέον νὰ κερδίζῃς τὸν ἄρτον τὸν ἀναγκαιοῦντα εἰς τὰ τέκνα σου; Μὲ τὶ δικαίωμα ἔρχεσαι καὶ λέγεις: «Προτιμῶ νὰ ζήσω»;

Ἄ! ὄχι, ἀνεστέναζεν ἡ ἐνδεής, διότι ἡ Ἑλένη μου μὲ ἀναμένει εἰς τὴν οἰκίαν καὶ δὲν θὰ κοιμηθῇ πρὶν ἐπιστρέψω.... Εἶναι ἀργὰ καί.... κἄμμία καλὴ εἴδησις, ἀλλοίμονον! Ἀλλοίμονον!

Μέθυσός τις διῆλθε πλησίον της, παραπαίων, τὴν ἠτένισε μὲ βλέμμα νυσταλέον καὶ ἐβυθίσθη ἐν τῇ νυκτὶ τονίζων τὸ ἆσμα καπηλείου.

Αἱ φωναὶ αἵτινες εἶχον σιγήσει ἐπὶ στιγμὴν, ἐπανέλαβον τότε μετὰ περιφρονήσεως.—«Μήτηρ! σύζυγος! οἱ τίτλοι οὗτοι δὲν σοὶ ἀνήκουν, γύναι—ἐκλάπησαν ἀπὸ τὰς χαρὰς τῆς Γῆς ὅπως ἐπαυξήσωσι τὰ αἴσχη της. Τὶ δικαίωμα εἶχες σὺ, μήτηρ ἄνευ ἄρτου, νὰ δώσῃς τὸ φῶς εἰς τέκνα λιμώττοντα; Ἄ! εἶχες ἀνάγκην τοῦ φιλήματος τῶν χειλέων, τοῦ φιλήματος τούτου ὅπερ συνενοῖ δύο ὑπάρξεις εἰς μίαν, εἶχες ἀνάγκην τέκνων, τοῦτέστι τῆς χαρᾶς τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, τῆς ἐκστάσεως τῶν μητέρων, τῆς εὐλογίας τῆς συζύγου, τοῦ στέμματος τῆς γυναικός· ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι γλυκὺς τὸν Ἰούνιον καὶ ὅτι τὸ αἷμα ῥέει ἀκατάσχετον εἰς τὰς φλέβας τῆς νεότητος, ἤγειρας ἀξιώσεις ἐφ' ὅλων τούτων τῶν εὐτυχιῶν! Μὲ τὶ δικαίωμα, ἀθλία, μετέβαλες εἰς κατηραμένα ἄνθη τὰ ἀνεπτυχθέντα ταῦτα ῥόδα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου; Δὲν ἐγνώριζες ὅτι ἐπὶ τῶν κόλπων τῆς μητρικῆς γῆς δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ τοὺς ἔρωτας τῶν πτωχῶν; Ἐμπρὸς, ἄπελθε, ἐξαφανίσου ἀμέσως, εἴσελθε ἐν τῇ ἀβύσσῳ, κρύψον ἐν τῇ αἰωνίᾳ νυκτὶ τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταισχύνην σου!»

«Ὁ ὄλεθρος! ἡ καταισχύνη! εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ἐψιθύριζεν, ὦ! παρελθὸν, γλυκὺ ἄλλοτε!»

Πενθίμως ἠσκέψις αὐτῆς ἀπέπτη πολὺ μακρὰν τοῦ Λονδίνου, κάτω ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῶν μυροβόλων λειμώνων:

Ἐν τῇ ἀνθηρᾷ (χερτφορδοχάϊρ), ὁπόταν ὁ Μάϊος διαχύνει κατὰ μῆκος τῶν ἀτραπῶν τὴν εὐῶδη αὐτοῦ χιόνα, τὸ ἄρωμα τῆς ἀγριορροδῆς προκαλεῖ εἰς τὴν καρδίαν σας ἡδεῖς συγκινήσεις· τότε, ὅταν πίπτῃ ἡ ἑσπέρα, εἶναι γλυκὺ νὰ περιδιαβάζῃ τις ῥεμβωδῶς μεταξὺ τῶν φραγμάτων, ἐπὶ τῆς παχείας καὶ μαλακῆς χλόης, ἣν κοσμοῦσιν ἐσπαρμένα φύλλα πίπτοντα ἀπὸ ἀγρίων λευκῶν ῥόδων· ὑπὸ τὰ βαθύσκια ἄλση, ἐντὸς τῶν διόδων ἃς θνήσκουσαι λάμψεις, φωτίζουσιν, ὁ κόκκυξ ῥίπτει τὸν μυστηριώδη αὐτοῦ τόνον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἐκπνέοντος λυκόφωτος, τὸ μακρὸν κωδωνοστάσιον φαίνεται μειδιῶν πρὸς τὸ χωρίον τὸ ὑπνῶττον εἰς τοὺς πόδας του.—Ἄ! Κύριε! εἴσπνευσον ἅπαξ ἔτι τὴν πνοὴν τῶν ῥόδων τῶν ἀνθούντων ἐντὸς τῶν στενοκηπίων!—Ὄπισθεν τοῦ κτήματος τοῦ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, πλησιέστατα τοῦ μικροῦ δάσους ὑπάρχει ἀγρὸς ὁ ὁποῖος, ἕκαστον ἔτος πρῶτος πληροῦται μηκώνων.... Ἐκεῖ ἤρχοντο καὶ ἔπαιζον τὰ παιδία.... ὦ! ἂς ἤκουα ἀκόμη μίαν φορὰν, μίαν μόνην, τὸ εὔθυμον ἐκεῖνο ῥυάκιον τὸ ὁποῖον, τὸ ἑσπέρας, ἀφίνει σιωπηλῶς τὸν λειμῶνα καὶ καθίσταται θορυβῶδες καὶ φλύαρον ἀμέσως ὑπὸ τὰς ἰτέας.... Τότε, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν λεπτοκαρύων, τὰ ἐαρινὰ ἄλση εἶσι μεστὰ γελώτων καὶ ἀσμάτων!...

«Ἤμεθα τόσον νέοι καὶ οἱ δύο, ἠγαπώμεθα τόσον!—Καὶ τώρα!—Ἀλλοίμονον! ἐὰν ἠμποροῦσαμεν μόνον νὰ περάσωμεν τὸν χειμῶνα.—Καὶ ὁ χειμὼν τελειώνει τὸν Μάρτιον!—Ναί, ἐὰν ἠμποροῦσαμεν, ποῖος ἠξεύρει;»

Ἀλλὰ, αἰφνιδίως, ἐν τῷ πνεύματι αὐτῆς ἀνωρθώθη, ἐν μέσῳ τῆς σκληρᾶς ταύτης νυκτὸς, ἡ ἀπειλητικὴ εἰκὼν τῆς ἀμέσου ἀνάγκης: δύο τρυφερὰ μικρὰ στόματα νὰ φάγωσιν, ἐργασία ὄχι, ὁ σύζυγος ἀσθενὴς, καὶ πῶς θὰ πληρωθῇ τὸ ἐνοίκιον αὔριον;—Βιαίως ἀπεσπάσθη τῆς θέας τοῦ πειρασμοῦ ποταμοῦ, ἐπανήρχιτε τὴν πορείαν της, βαίνουσα, βαίνουσα πάντοτε ὑπὸ τὴν βροχὴν τὴν ἄνευ τέλους, διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῶν ἄνευ τέλους, ἀπηυδημένη, μὲ βαρεῖαν τὴν καρδίαν, ἀπαραμύθητος, κύπτουσα ὑπὸ τὰ ῥάκη της, σύρουσα τὰ πληγωμένα σκέλη της: ὁ κρότος τῶν τροχῶν ἐν ἀποσυντάσει ἠπείλει ὡς ἀπομε μακρυσμένη βροντὴ, ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο ὡς ἄπειρον ἔρεβος ἄνευ Θεοῦ! (Ἕπεται τὸ τέλος)

Σ' ΑΓΑΠΩ

(ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ)

(Συνέχεια)

Ὁ Τρέγκ ἀνύψωσε τὸ παραπέτασμα ἐνὸς τῶν παραθύρων καὶ ἔρριψε τὸ βλέμμα κάτω ἐν τῇ αὐλῇ.

— Ἰδοὺ αὐτὸς ἀκριβῶς.

— Καλῶς. Πήγαινε λοιπὸν νὰ εὕρῃς τὸν Ἕκτορα, πήγαινε πάτερ μου, καὶ ὁδήγησέ τον ἐδῶ! Πρέπει ἐξάπαντος νὰ τοὺς ἴδω, καὶ τοὺς δύο:

— Τὸ ἀπαιτεῖς;

— Ὦ πάτερ μου, πάτερ μου, ἂν ἐγνώριζες πόσον ὑποφέρω!

— Τὸ γνωρίζω, τέκνον μου, καὶ σὲ λυποῦμαι ὁλοψύχως.

— Ὁ Τρέγκ ὑπήκουσεν. Εἰς τὴν κλίμακα συνηντήθη μετὰ τοῦ δικαστοῦ.

= Θὰ μονομαχήσητε;

= Ναί, καὶ ἠρχόμην νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως παρευρεθῆτε ὡς μάρτυς μου. Ὁ ἕτερος τῶν μαρτύρων μου θὰ ἦνε ὁ Ροζὲν, ὅστις ἐδέχθη τὴν πρόσκλησίν μου.

= Ἐγώ, μάρτυς σας, ἀδύνατον!

= Καὶ διατί;

= Θέλετε λοιπὸν νὰ γίνω ἐχθρὸς τῆς θυγατρός μου;

= Ἐὰν δὲν θὰ φονευθῶ ἢ λάβω καίριόν τι τραῦμα, ἡ Γενεβιέβη οὐδεμίαν θὰ λάβῃ γνῶσιν περὶ τῆς μονομαχίας ταύτης...Πρέπει νὰ μὴ λάβῃ!

= Ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε τὴν γνωρίζει!

= Ἄ!

= Ἔμενε σιωπηλὸς, πλήρης ἀνιαρᾶς στενοχωρίας. Ἐπὶ τέλους:

= Ἡ Γενεβιέβη εὐθύνεται ἐν μέρει δι' ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Δὲν τὴν ἐπιπλήττω ποσῶς, ἀπαιτῶ μόνον νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ γυναικεῖά τις χρέη καὶ νὰ μὴ πειραθῇ οὐδεμίαν ἐπέμβασιν εἰς πρᾶγμα ἀναπόφευκτον.

= Ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς ἴδῃ. Σᾶς περιμένει.

Ἐκίνησε τὴν κεφαλήν.

= Ὄχι. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἡ μετ' ἐκείνης συνάντησίς μου θὰ ἦτο πολὺ θλιβερά. - Λοιπὸν, κύριε Τρέγκ, δύναμαι νὰ σᾶς περιμένω ἀπόψε, εἰς τὰς ἕξ, ἐντὸς τοῦ δάσους τῶν Τεσσάρων Ἀνέμων;

—Ἀδυνατῶ ν' ἀποποιηθῶ τὴν ἐκδούλευσιν ταύτην ἣν μοὶ ἀναθέτετε. Εἴσθε ἄνθρωπος λίαν εὐγενὴς καὶ σᾶς ἀγαπῶ πολύ.

= Δι' οὐδὲν ἔχετε νὰ φροντίσητε. Ἔχομεν περὶ πάντων προνοήσει, ὁ Μοντδριὰν καὶ ἐγώ...Μίαν ἔτι λέξιν: Ἡ ὥρα καὶ ὁ τόπος τῆς συναντήσεως πρέπει νὰ μείνωσιν ἄγνωστα διὰ τὴν Γενεβιέβην.

= Ἐκ μέρους μου οὐδὲν θὰ μάθῃ.

= Λοιπὸν, ἀπόψε.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἡ Γενεβιέβη προσεδόκα ἀνήσυχος τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Τουρζῆ. Αἴφνης, μετὰ ματαίαν προσδοκίαν ἀκούει κάτω ἐν τῷ ὁδῷ τὸν κρότον ἁμάξης. Ὁρμᾷ πρὸς τὸ παράθυρον, τὸ ἀνοίγει καὶ ἐξάγει τὴν κεφαλὴν ἐκβάλλουσα κραυγήν. Ὁ Τουρζῆς φεύγει μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος, καλπαζόντων τῶν ἵππων. Ἐκείνη τὸν καλεῖ:

= Τουρζῆ! Τουρζῆ!

Ὁ μπάρμπα Τρέγκ, ὄπισθεν, τὴν σύρει ἐλαφρῶς:

= Ἄφες τον...Εἶνε...Εἶνε ζηλότυπος...σὲ ἀγαπᾷ.. Μὴ παρεμβάλλῃς πρόσκομμα εἰς τίποτε...αὐτὸς μάλιστα ἀπέφυγε τοῦ νὰ σ' ἐπανίδῃ...

= Θὰ μονομαχήσῃ!

= Ναί, ἀλλ' ὁ Θεὸς προστατεύει τοὺς ἐρωμένους. Ἐὰν μέλλει τις ἐκ τῶν δύο νὰ φονευθῇ...οὗτος εἶνε ὁ Μοντδριὰν, ἔσο βεβαία!..

Ἀνελύθη εἰς λυγμούς. Ὁ Τρέγκ ἀνεσκίρτησεν.

= Ἄ! Θεέ μου, ἀνέκραξεν ἐκείνη, ἴσως ὁ Ἕκτωρ φονευθῇ!!

Ὁ γέρων ἐπειράθη νὰ ἐξηγηθῇ κάλλιον.

= Δὲν σοὶ συμβουλεύω νὰ εὔχησαι τὸν θάνατόν του, ἀλλ' ἐπὶ τέλους, προκειμένου περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἢ τοῦ Τουρζῆ, δὲν θὰ ἐδίσταζες, ὑποθέτω, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κάμῃς τὴν ἐκλογήν.

Ἐκείνη ἐξηκολούθει ὀλολύζουσα;

= Ἕκτορ! Ἕκτορ!

Ὁ πατὴρ προσεποιεῖτο τὸν μὴ ἐννοοῦντα. Ὑπετραύλισε μόνον:

= Τοῦτο εἶνε παρὰ πολύ!

Ἡ Γενεβιέβη ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς της.

= Ποῦ κατὰ ποίαν ὥραν θὰ κτυπηθῶσιν;

= Ἰδοὺ ἀκριβῶς ὅ,τι δὲν μοὶ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ σοὶ ἀνακοινώσω.

= Εἶσαι ὁ μάρτυς του, ἀναμφιβόλως.

= Ναί.

= Καὶ ποῖος ἄλλος;

= Ὁ Ροζέν.

= Ἔχει καλῶς, ὁ Ροζὲν θὰ μοὶ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν!

— Τίποτε δὲν θὰ σοὶ εἴ[illegible] Τουρ-

— Ὁ Ροζὲν θὰ μοὶ τὸ μαρτυρήσῃ, ἄλλως τὸν διώκω.

Ἐφόρεσε μετὰ σπουδῆς τὸν πῖλόν της, ἔλαβεν εἰς χεῖρας ἀλεξήλιον καὶ ἐξῆλθε χωρὶς ὁ Τρὲγκ νὰ πειραθῇ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, διότι περιττὴ θ' ἀπέβαινε πᾶσα προσπάθεια. Μετὰ παρέλευσιν τετάρτου ὥρας ἐπέστρεψε καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν της. Ὁ Τρὲγκ ἐζήτησε νὰ εἰσέλθῃ. Τῷ παρήγγειλεν ὅτι ἀδιαθετεῖ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ παρευρεθῇ περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν εἰς τὸ δεῖπνον τῶν ἐργατῶν ὑπὸ τὰ δένδρα τοῦ ἄλσους, διότι αὐτὴ θὰ ἐκωλύετο νὰ παραστῇ ὡς ἐκ τῆς ἀδιαθεσίας της.

— Φαίνεται ὅτι ὁ Ροζὲν δὲν τῇ εἶπέ τι, ἐσκέφθη ὁ γέρων.

Περιέμενε μετ' ἀγωνίας τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἑσπέρας.

Περὶ τὰς πέντε, ἐζήτησεν ἐκ νέου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον τῆς Γενεβιέβης, ἀλλὰ μὴ γενόμενος καὶ πάλιν δεκτός, ἠρώτησε τὴν θαλαμηπόλον :

— Ἡ κόρη μου εὑρίσκεται τώρα μέσα ;

— Ναί, κύριε, εἶνε ἀσθενής.

— Τί κάμνει ;

— Τίποτε. Εἶνε ἐξηπλωμένη ἐπὶ τοῦ μακροῦ της ἀνακλίντρου, καὶ κλαίει.

— Δὲν φαίνεται ὅτι προτίθεται νὰ ἐξέλθῃ ;

— Ὦ ! ὄχι.

— Καλὰ ! εἶπεν ὁ ἀγαθὸς γέρων, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη τῆς ἀνακουφίσεώς του θὰ παρετηρεῖτο ὑπὸ τῆς θεραπαίνης.

Καὶ ἀφοῦ ἔδωκε διαταγάς τινας διὰ τὴν ἑσπέραν, κατέβη, διέτρεξε τὸ ἄλσος, παρῆλθε τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ὑελουργείου καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὸ δάσος τῶν Τεσσάρων Ἀνέμων.

IV

Τὸ δάσος τῶν Τεσσάρων Ἀνέμων εὑρίσκεται μεμονωμένον ἐν μέσῳ τῆς πεδιάδος, ἐπὶ κλιτύος ἧς αἱ κατωφέρειαι καλύπτονται ὑπὸ λειμώνων ἐφ' ὧν πολυάριθμα ποίμνια βόσκουσι διεσπαρμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ὅταν ἡ ξηρασία ἐμποδίζῃ τὴν ἀναβλάστησιν τοῦ χόρτου, ἐδῶ προσέρχονται τότε πρόβατα καὶ ἀγελάδες εἰς ἀναζήτησιν τῆς καθημερινῆς των τροφῆς. Τὸ δάσος τοῦτο πανταχόθεν προσβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, οὐδὲν ἔχον προπύργιον κατ' αὐτοῦ, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ὀνομασία του. Αἱ ἀπότομοι τοῦ θέρους θύελλαι καὶ αἱ χειμερινοὶ καταιγίδες μαίνονται ἐκεῖ λυσσωδῶς. Οἱ δὲ μεγάλοι βοσκοὶ οἱ βαδίζοντες μὲ βραδὺ τὸ βῆμα κατὰ μῆκος τῶν κλιτύων ἀνθίστανται εἰς τὴν μανίαν τοῦ κλονίζοντος αὐτοὺς ἀνέμου.

Εἰς τὰς ἕξ, ὁ Μοντεβριὰν καὶ ὁ Τουρζῆς εὑρίσκονται ἐκεῖ μὲ τὰ ξίφη ἀνὰ χεῖρας, μὲ τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν καρδίαν, μὲ τὸ μῖσος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἐμπρός, κύριοι, εἶπεν ὁ Τρὲγκ, ὀπισθοχωρῶν βήματά τινα.

Οἱ δύο ἄνδρες ἤρχισαν δοκιμάζοντες ὁ εἷς τὰς δυνάμεις τοῦ ἄλλου, ἐφαίνοντο δὲ ἰσόπαλοι : Ὁ Τουρζῆς πλέον εὐλύγιστος, πλέον ἀδύνατος-ὁ Μοντεβριὰν ἔχων τοὺς ὤμους πλατυτέρους, κάλλιον στερεούμενος ἐπὶ τῶν ποδῶν του-ὁ εἷς πλέον εὔκαμπτος, ὁ ἄλλος πλέον εὔρωστος.

Καθ' ἣν στιγμὴν, μετὰ μακρὰς δοκιμάς, ἔλαβον εἰς χεῖρας τὰ ξίφη, ἡ Γενεβιέβη, πνευστιῶσα, ἐρρίφθη ἐν μέσῳ αὐτῶν.

— Σταθῆτε, ἀνέκραξε, σᾶς διατάττω ! Τὰ ξίφη ἐταπεινώθησαν. Ὁ Μοντεβριὰν καὶ ὁ Τουρζῆς περιέμενον μὲ τὰς ὀρρῦς συνεσπασμένας, ἐν ᾧ ὁ Τρὲγκ ἠρώτησεν ἀποτόμως ;

— Τὶς σοὶ τὸ εἶπε ;

— Κανείς. Σᾶς παρακολούθησα μακρόθεν κρυφίως. Αὐτὸ καὶ μόνον.

— Τί ἦλθες νὰ κάμῃς. Δὲν εἶνε ἐδῶ κατάλληλος τόπος διὰ σέ.

— Ἀποδιώξατέ με, ἐὰν ἔχετε τὸ θάρρος.

Ὁ Τρὲγκ ἀφῆκε νὰ τῷ διαφύγῃ σημεῖον προδίδον ἀνυπομονησίαν.

Καθιστᾷς τὴν θέσιν ἡμῶν πολὺ λεπτήν.

Ἐκείνη ὕψωσε τοὺς ὤμους. Τὸ ἐγνώριζε καλῶς !

— Θέλω νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν Ἕκτορα καὶ τὸν Τουρζῆν. Σεῖς, καθὼς καὶ οἱ μάρτυρες παρακαλῶ νὰ μακρυνθῆτε. Κανεὶς δὲν θέλω ν' ἀκούσῃ ὅ,τι θὰ εἴπω.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΝΥΜΦΗΣ ΕΚΛΟΓΗ

Η ΑΦΗΓΗΣΙΣ ΠΑΡΑΔΟΞΩΝ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΩΝ

Διήγημα τοῦ Ὄφμαν.

(Συνέχεια)

Ἐκπλήττομαι πῶς ἀκόμη ὁ νομοθέτης δὲν ἐπιτρέπει ὅτι αἱ μαγεῖαι ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς καὶ ὅτι οὐδένα νεκρομαντεῖον ἀνέχεται ἐδῶ ἡ κυβέρνησις. Ἄκουσον, φίλτατέ μου συμμαθητά, δὲν θέλω νὰ παραδεχθῶ τὴν ὑποψίαν ἥτις ἐγεννήθη ἐντός μου· ἔχει, δὲν θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι μετέβαλες γνώμην περὶ γάμου μετὰ τῆς θυγατρός μου, ὅτι ἐπενόησες ὅλην αὐτὴν τὴν φανταστμαγορίαν ἵνα οὕτω εὕρῃς τὴν πρόφασιν νὰ μοὶ εἴπῃς. "Φίλτατε σύμβουλε, ἀνάγκη ν' ἀποχωρισθῶμεν, διότι ἂν νυμφευθῶ τὴν θυγατέρα σου, ὁ διάβολος μοὶ ἁρπάζει τὰς κνήμας καὶ μοὶ κατασχίζει τοὺς ὤμους.,, Δὲν εἶνε ποσῶς καλὸν διὰ σὲ το νὰ ζητῇς μὲ τοιαῦτα μέσα νὰ μ' ἐξαπατήσῃς.

Ἡ νέα αὕτη ὑποψία ἔφερεν εἰς ἀναστάτωσιν τὸν γραμματέα. Ὡρκίσθη ὅτι ἠγάπα τὴν δεσποινίδα Ἀλβερτίναν δι' ἔρωτος ἀπείρου· ὅτι, ὡς ἄλλος Λέανδρος ἢ Τρωΐλος ἀπέθνησκε δι' αὐτὴν καὶ ὅτι θὰ ὑπέφερε πᾶν μαρτύριον χωρὶς ν' ἀπαρνηθῇ τὴν ἀφοσίωσίν του.

Ἐν ᾧ ὁ Τοῦσμαν ἐπανελαμβανε τὰς διαβεβαιώσεις του, ἐκρούσθη ἡ θύρα καὶ ὁ γέρων Μανασσῆς εἰσῆλθεν ἐν τῷ θαλάμῳ. Ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτοῦ ὁ Τοῦσμαν ἀνέκραξε· "Θεέ μου ! εἶνε ὁ γέρων ἰουδαῖος ὅστις ἔκαμνε χθὲς μίαν μαύρην ραφανίδα νὰ γεννᾷ χρυσᾶ νομίσματα. Ὁ

σύντροφός του, ὁ ἄλλος νεκρομαντις, δὲν θὰ εὑρίσκεται βεβαίως μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.,,

Τοιουτοτρόπως ὁμιλῶν, ἐπλησίασε προς τὴν θύραν ἵνα τραπῇ εἰς φυγήν, ἀλλ' ὁ σύμβουλος τον ἐκράτησε, λέγων αὐτῷ : " Ἄς ἴδωμεν τί πληροφορίας θὰ μᾶς δώσῃ οὗτος. ,, Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν Μανασσῆν, τῷ ἐπανέλαβε πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἀφηγηθῇ αὐτῷ ὁ Τοῦσμαν.

Ὁ Μανασσῆς ἀπήντησε παραδόξως μειδιῶν· «Δὲν γνωρίζω τί θέλει νὰ εἰπῇ ὁ κύριος· χθὲς εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Λεονάρδου εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον ὅπου ἔπινον ποτήριον οἴνου, κατόπιν τῶν ἡμερησίων μου κόπων· ἔπιε κατὰ κόρον, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἐξῆλθε κλονιζόμενος.

— Τὰ βλέπεις, φίλε μου ! ἀνέκραξεν ὁ σύμβουλος· καλὰ εἶχον ἐγὼ σκεφθῇ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ συμβεβηκότα προέρχονται ἀπὸ τὴν κατηραμένην σου οἰνοποσίαν, ἐκ τῆς ὁποίας πρέπει ν' ἀπαλλαγῆς, ἂν θέλῃς νὰ συζευχθῇς τὴν θυγατέρα μου.»

Ὁ πτωχὸς γραμματεὺς, ἀπεγνωσμένος διὰ τὴν ἄδικον ταύτην ἐπίπληξιν, κατέπεσεν ἀναίσθητος ἐπί τινος ἀνακλίντρου, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἤρξατο τραυλίζων λέξεις ἀσυναρτήτους.

« Ἰδοὺ τί κάμνουν, προσέθηκεν ὁ σύμβουλος· ὅλην τὴν νύκτα πίνουν, καὶ ἔπειτα ἐξαπλώνονται ἐξαντλημένοι σωματικῶς καὶ πνευματικῶς.»

Μεθ' ὅλας τοῦ Τοῦσμαν τὰς διαμαρτυρίας, ἐκάλυψαν τὴν κεφαλήν του διὰ λινοῦ πανίου καὶ τὸν μετέφερον δι' ὀχήματος εἰς τὴν οἰκίαν του.

— Καὶ τί νεώτερα ;» ἠρώτησε τὸν γέροντα ὁ σύμβουλος.

Ὁ Μανασσῆς, προσλαμβάνων ὕφος χαρωπὸν, ἀπεκρίθη ὅτι οὐδὲ φανταζεται ὁ σύμβουλος τὴν εὐτυχῆ εἴδησιν ἣν ἦλθε νὰ τῷ ἀναγγείλῃ.

Κατόπιν ἐπανειλημμένων ἐπερωτήσεων, ὁ ἰουδαῖος ἐξέθηκεν ὅτι ὁ ἀνεψιός του Βενιαμὶν Δυμέρλ, ὁ ὡραῖος νεανίας ὁ κατέχων περιουσίαν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου καὶ ἀποκτήσας παρὰ τῆς αὐλῆς τῆς Βιέννης τὸν τίτλον τοῦ βαρώνου χάριν τῶν πρὸς αὐτὴν ἐκδουλευσεών του, ἦλθεν ἐσχάτως ἐξ Ἰταλίας καὶ συνέλαβε σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὴν δεσποινίδα Ἀλβερτίναν, ἣν ἐζήτει εἰς γάμον.

Ὁ νεαρὸς βαρῶνος φαίνεται συχνάκις εἰς τὸ θέατρον, ἔνθα ἐπιδεικνύεται ἐν τοῖς πρώτοις θεωρείοις· ἔτι δὲ συχνότερον φαίνεται εἰς τὰς συναυλίας. Εἶνε ὑψηλὸς, ἰσχνὸς ὡς ράβδος καὶ ἔχει ὄψιν κιτρίνην μὲ κόμην σιγουράν καὶ μαύρην γενειάδα, ἐνδύεται δὲ πάντοτε ὡς ὁ ἰδιοτροπότερος τῶν ἄγγλων· ὁμιλεῖ πολλὰς γλώσσας μετὰ τῆς αὐτῆς ὅλας προφορᾶς, ξέει τὸ βιολίον, κρούει τὸ κλειδοκύμβαλον, συρράπτει ἀθλίους στίχους, ἐκφέρει κρίσεις καλλιτεχνικὰς χωρὶς νὰ ἦναι κάτοχος γνώσεων ἢ καλαισθησίας, ἐπιζητεῖ ἐν τῇ ἀνοησίᾳ του ἐπίδειξιν εὐφυΐας, καὶ ἐν συντόμῳ εἶνε, κατὰ τὰς κρίσεις ἀνθρώπων ἀξιολόγων, ὑποκείμενον ἀνυπόφορον. Ἐπὶ πλέον δὲ, μεθ' ὅλην του τὴν μεγάλην περιουσίαν, δὲν σκέπτεται ἢ περὶ τοῦ πῶς νὰ θησαυρίζῃ χρήματα, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες περιθάλπουσι πάντα πλούσιον, αὐτὸν ὅμως τὸν ἀποφεύγουσιν.

Ὁ σύμβουλος πρὸς στιγμὴν ἐθαμβώθη ὑπὸ τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Μανασσῆ· ἀλλὰ πάραυτα ἀνελογίσθη τὰ προσκόμματα τὰ καθιστῶντα ἀδύνατον τὸ προταθὲν συνοικέσιον.

— Φίλτατέ μου Μανασσῆ, εἶπε, λησμονεῖτε ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀνεψιός σας ἔχει θρησκείαν ἰουδαίου, καὶ ὅτι...

— Ἀ ! τί σημαίνει ; ἀπεκρίθη ὁ ἰουδαῖος· ἀφοῦ ὁ ἀνεψιός μου ἐρωτεύεται τὴν δεσποινίδα θυγατέρα σας δὲν θὰ τῷ εἶνε δύσκολον νὰ λάβῃ ἓν μικρὸν βάπτισμα. Σκέφθητε καλῶς περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, κύριε σύμβουλε· μετά τινας ἡμέρας θὰ ἐπανέλθω μετὰ τοῦ μικροῦ μου βαρώνου ὅπως λάβω τὴν ὁριστικήν σας ἀπάντησιν.

Καὶ ὁ Μανασσῆς ἀπῆλθεν,

Ὁ σύμβουλος ἐξηκολούθησε τὰς σκέψεις του· ἀλλὰ, μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ χαρακτῆρός του, δὲν ἀπεφάσιζε νὰ δώσῃ τὴν κόρην του εἰς ἕνα ἰουδαῖον ἀντιπαθητικόν. Τέλος δὲ, ἐν στιγμῇ ὑπερμέτρου εὐθύτητος, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ σταθερὸς εἰς τὸν λόγον του ὃν ἔδωκε πρὸς τὸν ἀρχαῖόν του συμμαθητήν.

—

Κεφάλαιον τέταρτον.

Δὲν εἶχε παρέλθει πολὺς χρόνος ἀφ' ἧς ἡ Ἀλβερτίνα εἶχε γνωρισθῇ μετὰ τοῦ Ἐδμόνδου ἐν τῷ βοτανικῷ κήπῳ, ὅτε ἡμέραν τινὰ ἡ Ἀλβερτίνα παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐν τῷ θαλάμῳ ἀνηρτημένη εἰκὼν τοῦ πατρός της δὲν τῷ ὡμοίαζε ποσῶς καὶ ἦτο κατὰ γράμμα ἐλεεινή. Ἀπέδειξεν εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ἦτο πολὺ νεώτερος καὶ ὡραιότερος παρ' ὅ,τι τὸν παρίστα ὁ ζωγράφος· ἐπέκρινε τὴν δύστροπον τοῦ προσώπου ἔκφρασιν, τὸ πεπαλαιωμένον τοῦ ἐν τῇ εἰκόνι παριστωμένου συμβούλου ἔνδυμα, τὴν δέσμην τῶν ῥόδων τὴν τεθειμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἧς οἱ δάκτυλοι ἔφερον δακτυλίους μὲ ἀδάμαντας.

Τόσον πολλὰ εἶπεν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ σύμβουλος ἐπὶ τέλους κατεδίκασε τὴν εἰκόνα του, ἀπορῶν μάλιστα τώρα καὶ ὁ ἴδιος πῶς ὁ ἀδέξιος τεχνίτης συνέβη νὰ παραμορφώσῃ εἰς τοιοῦτον σημεῖον τὴν ὡραίαν του ὄψιν· καὶ ἐφ' ὅσον ἐθεώρει τὴν εἰκόνα, τόσον ἠσθάνετο αὐξανομένην τὴν ἀποστροφήν του κατὰ τοῦ χονδροειδοῦς ἐκείνου ἔργου, ἕως οὗ ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἀποκρεμάσῃ τοῦ τοίχου καὶ θέσῃ αὐτὴν ἐν τῇ ἀποθήκῃ.

Ἡ Ἀλβερτίνα ἐπεκρότησεν εἰς τὴν πρᾶξιν του ταύτην· τόσον ὅμως εἶχε συνειθίσει νὰ βλέπῃ ἀεννάως ἐν τῷ θαλάμῳ τὴν εἰκόνα τοῦ πατρός της, ὥστε τὸ ἀπογυμνωθὲν τώρα μέρος τοῦ τοίχου τῇ ἔφερε βάρος εἰς τὴν καρδίαν. Ἡ μόνη θεραπεία ἦτο νὰ κατασκευάσῃ ὁ προσφιλής της πατὴρ νέαν εἰκόνα, λαμβάνων ζωγράφον τινὰ ἐπιτήδειον, ὡς τοιοῦτον δὲ δὲν ἐγνώριζεν αὕτη κα-

καλλιτεχνήματα τοῦ Ἐδμόνδου, ὅστις τόσα θαυμάσια καλλιτεχνήματα εἶχε μέχρι τοῦδε κατασκευάσει.

— Κόρη μου! κόρη μου! ἀνεκραξεν ὁ σύμβουλος, τί κάθησαι καὶ σκέπτεσαι; Αὐτοὶ οἱ νέοι καλλιτέχναι ἔχουν τόσην ὑπερηφάνειαν καὶ τόσας ἀξιώσεις, καὶ διὰ τὸ παραμικρὸν εἶνε ἱκανοὶ ν' ἀπαιτήσουν ποσὰ ὑπέρογκα.»

Ἡ Ἀλβερτίνα τὸν ἐδεβαίωσεν ὅτι ὁ Λεζὲν εἰργάζετο ἐκ ζήλου μᾶλλον ἢ ἐξ ἀνάγκης καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο ἐ μόνος ἁρμόδιος. Ἐν συντόμῳ, τόσα ἐδημηγόρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὥστε ὁ σύμβουλος ἐπείσθη νὰ μεταβῇ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ νεαροῦ ζωγράφου.

Μετ' ἀπεριγράπτου χαρᾶς ὁ Ἐδμόνδος ἐδέχθη τὴν γενομένην αὐτῷ πρότασιν καὶ ὁ ἐνθουσιασμός του ὑπῆρξεν ἄμετρος ὅτε ἤκουσεν ὅτι αὐτὴ ἡ Ἀλβερτίνα τὸν συνέστησε πρὸς τὸν πατέρα της διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς εἰκόνος. Βλέπων λοιπὸν τὸν σύμβουλον ἀνησυχοῦντα περὶ τῆς τιμῆς ἣν ἠδύνατο ὁ Ἐδμόνδος ν' ἀπαιτήσῃ, ἀνέκραξεν, ὡς ἦτο φυσικόν, ὅτι οὐδένα μισθὸν ἔμελλε νὰ δεχθῇ καὶ ὅτι ἐλογίζετο εὐτυχὴς διότι ἔμελλε νὰ ζωγραφίσῃ ἄνδρα ἔξοχον ὁποῖος ὁ κ. Φοσβίνκελ.

— Θεέ μου! εἶπεν ἔκπληκτος ὁ σύμβουλος, τί ἀκούω, ἀγαπητέ μοι κύριε Ἐδμόνδε; Τί! οὐδένα μισθόν! οὔτε μίαν λίραν τοὐλάχιστον διὰ τὸ ὕφασμα καὶ τὰς βαφάς!

Ὁ Ἐδμόνδος ἀπήντησε μειδιῶν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο ὅλως ἀσήμαντον ὥστε οὐδὲ λόγος πλέον ἠξίζε νὰ γίνηται περὶ αὐτοῦ.

— Ἀλλά, ἐξηκολούθησεν ὁ σύμβουλος διὰ φωνῆς θωπευτικῆς, ἀγνοεῖτε ἴσως ὅτι πρόκειται περὶ εἰκόνος μεγέθους φυσικοῦ;

— Ἀδιάφορον! ἀπήντησεν ὁ Ἐδμόνδος. Ἐπὶ τῇ λέξει ταύτῃ ὁ σύμβουλος ἐρρίφθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ νεαροῦ ζωγράφου καὶ ἀνεκραύγασε δακρύων ἐκ τρυφερότητος. « Ὦ Θεέ μου, ὑπάρχουσι λοιπὸν ἀκόμη εἰς τὸν ἄθλιον τοῦτον κόσμον ψυχαὶ τόσον εὐγενεῖς καὶ ὑψηλαί! Ἐμοιράσθητε μαζύ μου τὰ σιγάρα σας, καὶ τώρα προσφέρεσθε, καὶ νὰ μὲ ζωγραφίσητε! Εἶσθε κάλλιστος νέος, ἢ μᾶλλον εἶσθε ἀνὴρ ἔξοχος, μὲ ἀρετὴν καὶ εὐθύτητα ὁμοίας πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων γερμανῶν. Ἀλλ' ἐστὲ βέβαιος, ὅτι ἂν καὶ εἶμαι σύμβουλος καὶ ἐνδύομαι κατὰ τὸν γαλλικὸν συρμὸν, γνωρίζω ὅμως νὰ ἐκτιμῶ τὴν ψυχικήν σας εὐγένειαν καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ φανῶ ἐπίσης γενναιόδωρος ὡς ὑμεῖς. »

Ἡ πονηρὰ Ἀλβερτίνα εἶχε προίδει τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα. Οἱ πόθοι της ἤδη ἐπληροῦντο. Ὁ σύμβουλος δὲν ἔπαυε τοῦ νὰ πλέκῃ ἐγκώμια διὰ τὸν νεανίαν καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειάν του. Ἔλεγεν ὅτι οἱ νέοι καὶ πρὸ πάντων οἱ ζωγράφοι ἔχουσιν ἐν τῷ πνεύματι κάτι τὸ ἱπποτικὸν καὶ τὸ μυθιστορικὸν, ἕνεκα δὲ τούτου δίδουσι μεγάλην ἀξίαν εἰς τὰ μαραμμένα ἄνθη καὶ εἰς τόσα ἄλλα πράγματα ἀσήμαντα κατασκευαζόμενα ὑπὸ χειρῶν ὡραίων· διὰ τοῦτο, ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ἀλβερτίναν νὰ κεντήσῃ διὰ τὸν Ἐδμόνδον μικρὸν βαλάντιον, εἰς ὃ νὰ προσθέσῃ καί τινα πλόκαμον ἐκ τῶν ξανθῶν της μαλλίων· τοῦτο ἤρκεσεν ἵνα καταστήσῃ εὐτυχῆ τὸν Ἐδμόνδον, πρᾶγμα περὶ οὗ ὁ σύμβουλος ἐσκέφθη νὰ δώσῃ ἐπεξηγήσεις πρὸς τὸν Τοῦσμαν.

Ἡ Ἀλβερτίνα εἰς ἣν τὰ σχέδια τοῦ πατρός της ἦσαν [illegible] ὁ σύμβουλος περὶ [illegible] Τοῦσμαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν τὴν ἔκαμον ποσῶς λόγοι τοῦ πατρός της ν' ἀνησυχήσῃ.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν ὁ Ἐδμόνδος ἐκο[illegible] τῷ συμβούλῳ τὸν ὁκρίβαντα καὶ τοὺς χρωστῆρας; καὶ ἤρχισε τὸ ἔργον του ἀπὸ τῆς ἐπαύριον.

Παρεκάλεσε τὸν σύμβουλον ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην του μίαν τῶν γλυκυτέρων καὶ εὐτυχεστέρων τῆς ζωῆς του στιγμῶν, ὡς λ.χ. τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ μακαρῖτις σύζυγός του ὤμνυε πρὸς αὐτὸν ἔρωτα αἰώνιον, ἢ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ Ἀλβερτίνα ἐγεννήθη, ἢ τέλος ἐκείνην ἐν ᾗ ἐπανεῖδε φίλον τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε διὰ παντὸς ἀπολεσθέντα...

«Σταθῆτε! ἐκραύγασεν ὁ σύμβουλος. Πρὸ πριῶν περίπου μηνῶν ἔλαβον ἐξ Ἀμβούργου ἐπιστολὴν ἀγγέλλουσάν μοι ὅτι ἐκέρδισα σημαντικὸν ποσὸν ἐκ τοῦ λαχείου τῆς πόλεως ταύτης. Μὲ τὸ γράμμα ἀνοικτὸν, ἔτρεξα νὰ εὕρω τὴν κόρην μου· οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ μου ἠσθάνθην στιγμὴν γλυκυτέραν. Ὥστε αὐτὴν νὰ προτιμήσωμεν· διὰ νὰ ἑνωθῇ δὲ τοῦτο καὶ ὁ κόσμος, πηγαίνω νὰ εὕρω καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα, ἵνα τὸ κρατῶ εἰς χεῖρας ὅπως τὸ ἐκράτουν τότε.»

Ὁ Ἐδμόνδος ἠναγκάσθη νὰ ζωγραφίσῃ τὸν σύμβουλον μετ' αὐτῆς του τῆς ἐπιστολῆς, ἐφ' ἧς ἀνεγίνωσκέ τις καθαρῶς: « Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι... κλπ... »

Ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης τεθείσης πλησίον ἐκεῖ, ὁ γραμματεὺς ἐναπέθηκε τὸν φάκελον, φέροντα τὴν ἐπιγραφήν:

«Κύριον
»Κύριον σύμβουλον Μελέτιον Φοσβίνκελ, ἔνορκον καὶ
»παρεδρον, κλπ...
Βερολῖνον»

Ὁ Ἐδμόνδος ὤφειλε νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν εἰκόνα του καὶ τὸν φάκκελον αὐτὸν, μέχρι καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ γραμματοσήμου του. Ἐζωγράφισεν ἄνθρωπίσκον στρογγύλον, περιχαρῆ, καλῶς ἐνδεδυμένον, ὁμοιάζοντα κατά τι πρὸς τὸν σύμβουλον, καὶ δι' ὃν θὰ συνελάμβανέ τις ἱκανὸν σέβας ἅμα τῇ ἀναγνώσει τῶν ἐπὶ τοῦ φακέλου τίτλων.

Ὁ σύμβουλος ἦτο κατηνθουσιασμένος. « Ἀπ' ἐδῶ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνῃ, ἔλεγε, πῶς δύναται εἰς ἐπιδέξιος καλλιτέχνης νὰ συλλάβῃ ὁ,τι ὡραιότερον ὑπάρχει ἐπί τινος προσώπου καὶ τοιουτοτρόπως νὰ κατασκευάσῃ εἰκόνα ζωντανήν.» Ἑκάστην φορὰν καθ' ἣν ἔρριπτε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς εἰκόνος, ἀνεκαλεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὴν εὐτυχῆ στιγμὴν τοῦ κέρδους τοῦ λαχείου, καὶ οὕτω ἐδικαιολόγει τὴν φαιδρὰν ἔκφρασιν τὴν διακεχυμένην ἐπὶ τῆς εἰκόνος του.

Προτοῦ ἡ Ἀλβερτίνα ἐκφράσῃ πόθον τινὰ, ὁ σύμβουλος παρεκάλεσε τὸν νεαρὸν ζωγράφον νὰ ζωγραφίσῃ καὶ αὐτήν.

Ὁ Ἐδμόνδος ἐτέθη παραυτὰ εἰς ἔργον. Ἀλλ' ἡ νέα αὕτη εἰκὼν δὲν προὐχώρει ἐπίσης ταχέως ὡς ἡ πρώτη καὶ δὲν ἐσχεδιάζετο τόσον εὐκόλως ὡς ἡ τοῦ πατρός.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἡ γυνὴ εἶνε ὁ ἥλιος τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος· ἅμα χάσῃ τὴν δύναμιν τῆς ἕλξεως αὐτῆς, οὐδὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὰ βαρέα σώματα, ἤτοι τοὺς ἄνδρας, τοῦ νὰ διασκορπισθῶσιν ἐν τῷ κενῷ.

* *
*

Ὁ ἔρως ἀρέσκει πλειότερον τοῦ γάμου διὰ τὸν λόγον ὅτι το μυθιστόρημα εἶνε τερπνότερον τῆς ἱστορίας.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΑΙ ΛΑΛΟΥΣΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Διήγημα τῆς Πρωτοχρονιᾶς.

— Γνωρίζεις Ἑλένη, εἶπεν ὁ Χ.', ὁ γνωστὸς διὰ τὰς ἰδιοτρόπους ἱστορίας ἃς ἠρέσκετο νὰ εὑρίσκῃ, γνωρίζεις τὰ δένδρα τῶν δώρων, τὰ ὁλοπράσινα ἐκεῖνα μικρὰ δένδρα ἅτινα οἱ κάτοικοι τοῦ βορρᾶ κατὰ πᾶν νέον ἔτος πληροῦσι διὰ πολυχρώμων ἀθυρμάτων καὶ χρυσοδέτων βιβλιαρίων περιεχόντων ὡραίους παιδικοὺς μύθους. Παρόμοιον δένδρον κατάφορτον ἐκ παντοειδῶν ἀθυρμάτων καὶ βιβλιαρίων κρατεῖ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ πολιὸς καὶ χιονώδης Χρόνος. Ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τοῦ δένδρου τοῦ γέροντος τούτου βιβλιάρια περικλείουσι μύθους παραδόξους, πολὺ παραδόξους. Ἄκουσον ἕνα τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς βιβλιαρίοις περιεχομένων μύθων.

«Ὁ Φιλοκλῆς ἦτο ἐμψυχον ταμεῖον φιλοσοφίας. Οὕτω τοὐλάχιστον τὸν ἀπεκάλουν ὅσοι ἀνέγνωσαν ἄλλοτε τὰ ἔργα του. Ἐδαπάνησε τὰ καλλίτερά του ἔτη εἰς μελέτην ἐπὶ τῶν μυστηρίων τοῦ κόσμου, καὶ, ἐὰν δὲν ἦτο μέγας ὡς ὁ Νεύτων, συνέλεξεν ὅμως ὡς ἐκεῖνος κογχύλιά τινα καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ μεγάλου ὠκεανοῦ τῆς ἀληθείας. Ὀλίγιστοι τὸν ἐγνώριζον ἐξ ὄψεως, ἀλλὰ πάντες ἐγνώριζον καὶ ἐθαύμαζον τὰ ἐμβριθῆ προϊόντα τῶν μελετῶν του, ἅτινα τὰ πλεῖστα ἀπετελοῦντο ἐκ ποιημάτων περιεχόντων ἔννοιαν πολὺ βαθεῖαν· λέγεται μάλιστα ὅτι καὶ πολλοὺς ἀπέκτησε κατὰ τὴν νεότητά του μιμητάς. Ἀλλὰ τώρα ὁ Φιλοκλῆς ἔχει καταπέσει οἰκτρῶς· τὸ γῆρας καὶ αἱ φροντίδες ἀπὸ πολλοῦ ἐλεύκαναν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐρρυτίδωσαν τὴν ὄψιν του· κατοικεῖ δὲ μόνος εἴς τινα πενιχρὸν θάλαμον κείμενον ἐπὶ τῆς ἀποκέντρου ὁδοῦ Μ..., ἐνθα ὑπηρετεῖται ὑπὸ τῆς γραίας ἥτις εἶνε καὶ οἰκοδέσποινά του. Οὐδεμία συνδρομὴ διὰ τὸν γέροντα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς φαίνεται ἀδιαφορῶν διὰ τοιοῦτόν τι· δὲν δυσανασχετεῖ διὰ τὴν πενίαν του, καὶ εὑρίσκει ἄμετρον ἀγαλλίασιν κλειόμενος ἐν τῷ θαλάμῳ του καὶ παραδιδόμενος εἰς μακρὰν μελέτην ἐπί τινος ἀρχαίου βιβλίου, ἢ ἐξαπλούμενος καὶ ἀναπολῶν, μίαν πρὸς μίαν, τὰς στιγμὰς τοῦ παρελθόντος του.

Κατὰ τὸ λῆγον ὅμως τοῦτο ἔτος ὁ χειμὼν ἐνέσκηψε βαρύτατος καὶ κατέβαλε πολὺ τὸν πλήρη στερήσεων γέροντα. Ἐπί τινας μάλιστα ἡμέρας τὸν ἔρριψε καὶ ἀσθενῆ ἐπὶ τῆς κλίνης· ἀλλ' αἱ φροντίδες τῆς γραίας οἰκοδεσποίνης τὸν ἔκαμον ταχέως ν' ἀναλάβῃ. Καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς τοῦ νέου ἔτους, ὁπότε τὸ παγερὸν ψῦχος ἐμετριάσθη ἀρκούντως καὶ ἀσθενεῖς τινὲς ἀκτῖνες ἡλίου προέβαλον ἀπὸ τοῦ ὑποκυάνου οὐρανοῦ, ὁ γέρων ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου του ἵνα ἴδῃ τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων κίνησιν τοῦ πλήθους.

Πυκνότατον κῦμα ἀνθρώπων πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας εὗρεν ὁ Φιλοκλῆς συνωστιζόμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν ἐμπορικῶν καὶ παράγον διὰ συρικτρῶν, παιδικῶν τυμπανιδίων καὶ ἄλλων ταραχοποιῶν παιγνίων θόρυβον ἐκκωφωτικόν. Ἀπό τινος ἄκρου τῆς ὁδοῦ ἐθεώρει ὁ γέρων τὸ ἔμπροσθέν του παρελαῦνον πλῆθος, καὶ εὗρε, φαίνεται, πολλὴν τέρψιν ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν παρερχομένων ὁμίλων καὶ τῶν διαφόρων παιγνίων ἅτινα ἔφερον εἰς χεῖρας παιδία περιχαρῆ κρατούμενα ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός των, διότι παρέμεινεν ἐκεῖ μέχρις ἑσπέρας καὶ μόνον ἀφοῦ ἐπῆλθε σκότος καὶ ἡ ψυχρότης ἤρχισε βαθμηδὸν νὰ καθίσταται πάλιν ἀφόρητος, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν θάλαμόν του.

Πάντοτε ὅ αὐτὸς παγερὸς καιρός. Καθ' ὁδὸν ὁ γέρων ἠσθάνετο τὸ ψῦχος ὁλονὲν ἐπιτεινόμενον, καὶ ὅτε ἐπλησίαζεν εἰς τὴν οἰκίαν ἤρχιζε νὰ αἰσθάνηται νιφάδας τινας χιόνος πλητοῦσας ἐκ διαλειμμάτων τὸ πρόσωπόν του. Εἰσελθὼν ἐν τῷ θαλάμῳ του, ἤναψε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κηρίον, καὶ ἡ φλὸξ αὐτοῦ ἐφώτισε δωμάτιον πενιχρὸν οὗτινος τὰ ἀξιολογότερα τῶν ἐπίπλων ἦσαν μεγάλη βιβλιοθήκη πλήρης πεπαλαιωμένων τόμων καὶ τινα ἀγαλμάτια παναρχαίων Αἰγυπτίων θεῶν κείμενα ἄνωθεν αὐτῆς.

Χωρὶς ὁ γηραιὸς Φιλοκλῆς νὰ σύρῃ τὸ κλεῖθρον τῆς θύρας του, ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς κλίνης ἐνδεδυμένος ὡς ἦτο, ἵνα ἐπ' ὀλίγον ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην του τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν καὶ αὐτὸς ἐπανηγύριζε πλήρης φαιδρότητος τὴν ἄριξιν παντὸς νέου ἔτους. Τόσον δὲ κατεκυρίευσαν αὐτὸν αἱ ἀναμνήσεις του, ὥστε οὐδὲ κἂν ἠσθάνετο πλέον τὸ παγετῶδες ψῦχος τὸ διακεχυμένον ἐν τῷ θαλάμῳ. Καὶ ἔμενεν ὁλονὲν παραδεδομένος εἰς τὰς ἀναμνήσεις του ταύτας ὅτε αἴφνης ἤκουσε τὴν θύραν ἀνοιγομένην ἐπὶ τῶν στροφίγγων της καὶ ταυτοχρόνως εἶδεν ἄφθονον φῶς διαχυθὲν ἐν τῷ δωματίῳ. Ἀμφέβαλε πρὸς στιγμὴν μὴ ὅ,τι ἔβλεπεν ἦτο ἀπάτη τῆς φαντασίας του, ἀλλ' ἐβεβαιώθη ὅτι δὲν ἠπατᾶτο, ὁπότε στρέψας τὴν κεφαλὴν, εἶδε τὴν γηραιάν του οἰκοδέσποιναν κρατοῦσαν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν λαμπτῆρα της καὶ διὰ τῆς ἄλλης μέγα τι δέμα τὸ ὁποῖον ἔτεινε πρὸς τὸν γέροντα.

— Καλησπέρα κύριε Φιλοκλῆ, καὶ εἰς ἔτη πολλά. Σᾶς ἔχω ἕνα δέμα· τὸ ἔφερε ἀπόψε ἕνας γέροντας, πολὺ γέροντας, καὶ μοῦ εἶπε πῶς εἶνε γιὰ λόγου σας.

— Ὁ ἴδιος γέρων ἐψιθύρισε καθ' ἑαυτὸν ὁ Φιλοκλῆς, ὅστις μοὶ φέρει κάτι τι κατὰ τὴν πρώτην ἑκάστου νέου ἔτους.

Καὶ ἀπαλλάξας τὸ δέμα τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸ χαρτίου, εὗρεν ἐντὸς αὐτοῦ μέγα χαρτόδετον λεύκωμα φέρον ἔξωθεν χρυσοῖς γράμμασι λέξιν ἧς ἡ ἔννοια ἦτο ὅλως ἀκατάληπτος. Ἀλλ' ὅ,τι ἐπεφύλαττεν ὅλως πρωτοφανῆ διὰ τὸν Φιλοκλέα, ἔκπληξιν ἦσαν αἱ ἐντὸς τοῦ λευκώματος περιεχόμεναι εἰκόνες.

Ἀνοίξας αὐτὸ ὁ γέρων, εὗρεν ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου εἰκόνα παριστῶσαν γραῖαν τινὰ καὶ μετ' αὐτῆς τρία ἢ τέσσαρα μικρὰ παιδία καθήμενα τριγύρω πυραύνου οὗτινος ἡ πυρὰ ἀνέδιδε ζωηρὰν λάμ-

ψιν, ἐν ᾧ λυχνία τις ἀπὸ παρακειμένης τραπέζης ἐφώτιζεν ἀμυδρῶς τὸ λοιπὸν τοῦ θαλάμου. Ὁ Φιλοκλῆς ἔμενεν ἐκστατικὸς ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ζωηρᾶς λάμψεως τῆς πυρᾶς, ἣν ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὡς πραγματικήν. Τόσον ἦτο στιλπνὴ καὶ ἀπήστραπτεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀναδιδομένη θερμότης ἔφθανε τώρα μέχρι τοῦ προσώπου του, ἠννόησεν ὅτι ἡ γραῖά του οἰκοδέσποινα, ἵστατο βεβαίως ὄπισθεν αὐτοῦ καὶ ὁ λαμπτὴρ ὃν ἐκράτει εἰς χεῖρας παρεῖχε τὴν λαμπρότητα ἐκείνην εἰς τὴν πυρὰν τῆς εἰκόνος καὶ τὴν θερμότητα ἐπὶ τῆς μορφῆς του. Ὁποία ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του ὁπότε, στραφεὶς ὄπισθεν οὔτε τὴν γραῖαν εἶδεν εὑρισκομένην ἐν τῷ θαλάμῳ οὔτε τὸν λαμπτῆρά της. Ἐπανέφερε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ ἡ ἔκπληξίς του τὴν φορὰν ταύτην ἐκορυφώθη, διότι εἶδε τὰ χείλη τῆς πρὸ τοῦ πυραύνου καθημένης γραίας ἀνακινούμενα, καὶ ταὐτοχρόνως ἤκουσεν αὐτὴν ὑποτονθορίζουσαν ἀσθενῶς ἀλλ' εὐκρινέστατα τὰς ἑξῆς λέξεις, εἰς ἃς τὰ τριγύρω καθήμενα παιδία ἐφάνησαν τείνοντα περίεργα τὰ ὦτα.

«Ἤρθε ὁ ἅγιος Βασίλης καὶ ἀκούμπησε στὸ ραβδίτου γιὰ νὰ ξεκουραστῇ, καὶ τὸ ραβδί, ποὺ ἤτανε χλωρὸ ἄρχισε νὰ πετάῃ βλαστούς, καὶ στοὺς βλαστοὺς κάθησαν πουλάκια κι' ἄρχισαν νὰ κελαϊδοῦν, καὶ ἡ ρίζαις τοῦ νεροῦ γείνανε βρύσαις ποὺ κατεβαίναν τὰ πουλάκια κι' ἔβρεχαν τῆς φτερούγαις τους.»

Ἡ φωνὴ τῆς γραίας ἔπαυσε καὶ ἡ εἰκὼν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν της ἠρεμίαν, ὁ δὲ Φιλοκλῆς, ὅλως ἔκθαμβος, προσήλωσε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ μεγαλειτέρου τῶν περὶ πὴν γραῖαν καθημένων παιδίων, οὗτινος ἡ μορφὴ τῷ ἀνεπόλει ἀορίστως χρόνους ἀπὸ πολλοῦ παρελθόντας. Ἀλλὰ καὶ τοῦ παιδὸς τὰ χείλη ἤρχισαν αἴφνης ἀνακινούμενα, καὶ εὐκρινῶς προσέβαλλον τὰ ὦτα τοῦ γέροντος αἱ λέξεις: «Διατὶ ἐκπλήττεσαι δι' εἰκόνα ἡ ὁποία δὲν εἶνε πλέον διὰ σέ;» Αἱ λέξεις αὗται ἔκαμον τὸν γέροντα νὰ ριγήσῃ, διότι τὸ πρῶτον παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς εἰκόνος παριστωμένη σκηνὴ ἀνεφέρετο εἰς τοὺς ἰδίους του παιδικοὺς χρόνους, τὸ δὲ ὁμιλῆσαν παιδίον δὲν ἦτο εἰμὴ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ πρόσωπον καθ' ἣν ἐποχὴν, ἄνηβος ἔτι, εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν πατρικήν του στέγην.

Ἔστρεψε φύλλον, καὶ νέα τώρα εἰκὼν παρουσιάσθη πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ γέροντος. Ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης σελίδος παρίστατο παιδίον οὗτινος ἡ μορφὴ προέδιδεν εὐδαίμονα χαρὰν, καὶ κρατοῦν εἰς χεῖρας ὡραῖόν τι ἄθυρμα. Τὸ ἄθυρμα τοῦτο συνέκειτο ἐκ τετραγώνου κοκκίνου κιβωτίου ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἵστατο ζεῦγος χορευτῶν μὲ στολὰς ποικιλοχρόους καὶ ἑτοίμων νὰ χορεύσωσι. Καὶ ἐν ᾧ ὁ Φιλοκλῆς ἐθεώρει τὸ ἄθυρμα τοῦτο, τῷ ἐφάνη αἴφνης ὅτι οἱ δύο τῆς εἰκόνος χορευταὶ ἤρχισαν περιστρεφόμενοι ἄνωθεν τοῦ κιβωτίου των, καὶ ταυτοχρόνως ἀλλόκοτος τις θόρυβος προερχόμενος ἀπὸ τῆς εἰκόνος, ἤρχισε νὰ πλήττῃ τὰ ὦτά του:

Δρὶν—δρὶν, δρὶν—δρὶν, δρὶν—δρὶν.

Ὁ ἁρμονικὸς αὐτὸς βόμβος ἐξεπέμπετο ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κιβωτίου ἵνα συνοδεύῃ τὰς κινήσεις τῶν δύο χορευτῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἤχῳ τούτῳ ὁ γέρων ἠσθάνθη ὀρθουμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του Ὁ ἦχος τοῦ κιβωτιδίου ἐπανέφερεν εἰς τὴν μνήμην του ἀπαραλλάκτως ὅμοιον παίγνιον ὅπερ τῷ εἶχέ ποτε δωρήσει ὁ πατήρ του καὶ οὗτινος ἡ ἀπὸ τοῦ μυστηριώδους κιβωτίου ἐκπεμπομένη μουσικὴ ἐμάγευε καὶ ἐπτόει τότε τὴν παιδικήν του καρδίαν. Ἡ πρὸ αὐτοῦ εἰκὼν ἐν τούτοις ἐξηκολούθει πάντοτε ἐκπέμπουσα τὸν αὐτὸν μονότονον βόμβον:

Δρὶν—δρὶν, δρὶν—δρὶν, δρὶν—δρὶν,

καὶ ὁ γηραιὸς Φιλοκλῆς, καταρώμενος τὸν γέροντα ὅστις τῷ ἔπεμψε τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο δῶρον, ἔστρεψε φύλλον διότι ὁ βόμβος τοῦ κιβωτιδίου ἐπανέφερε ζωηρῶς εἰς τὸ πνεῦμα του τὰς λέξεις τοῦ παρὰ τὸ πύραυνον καθημένου παιδίου: «Διατὶ ἐκπλήττεσαι δι' εἰκόνα ἥτις δὲν εἶνε πλέον διὰ σέ!»

Νέαν τώρα εἰκόνα εἶχε πρὸ αὐτοῦ ὁ Φιλοκλῆς, καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη παρίστα πλατεῖαν πλήρη κόσμου· ἐν μέσῳ δὲ τοῦ πλήθους διεκρίνετο πλειότερον τῶν ἄλλων νεᾶνις τις περικαλλὴς ἐφ' ἧς ὁ γέρων προσήλωσεν ἔκθαμβον τὸ βλέμμα, διότι ἡ θέα της ἤρχισε νὰ ἐπαναφέρῃ ἀορίστως εἰς τὴν μνήμην του τόσα πράγματα ἀπὸ πολλοῦ λησμονηθέντα. Ὅλον αὐτὸ τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας πλῆθος ἐρωτίζετο ὑπὸ τῶν ἀκτίνων θερινοῦ ἡλίου ἐπιχύνοντος ἐπὶ τῆς ὅλης εἰκόνος λάμψιν παραδόξως θαμβοῦσαν τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ ἦχοι μουσικῆς ὡσεὶ προερχομένης ἀπὸ τόπου μεμακρυσμένου προσέβαλον τὰ ὦτα τοῦ γέροντος· προήρχοντο ἐξ ὁμίλου μουσικῶν ζωγραφουμένων εἰς τὸ βάθος τῆς εἰκόνος, καὶ ἀνακρουόντων ἆσμά τι ὅπερ τόσον ἄλλοτε τῷ ἦτο προσφιλές. Καὶ τώρα ἐνεθυμήθη πλέον καθαρῶς· ἡ ἐπὶ τῆς εἰκόνος ὡραία νεᾶνις ἦτο αὐτὴ ἐκείνη ἣν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν συνήντησε τὸ πρῶτον ἐν τῇ εἰκονιζομένῃ πλατείᾳ καὶ ἥτις ἀργότερον ἐγένετο ἡ προσφιλεστέρα του φίλη. Ἀλλ' ἡ μουσικὴ ὁλονὲν ἐπαιάνιζε καὶ ὁ Φιλοκλῆς ἔστρεψε φύλλον, διότι οἱ προσβάλλοντες τὰ ὦτά του ἦχοι αὐτῆς, ζωηρῶς τῷ ὑπενθύμιζον τοὺς λόγους τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ εἰκόνι παριστωμένου παιδίου.

Καὶ ἀπερύλλιζεν ἀκαταπαύστως τὸ ὀγκῶδες λευκωμά του ἀλλ' ὅλαι αἱ ἐν αὐτῷ εἰκόνες τὸ αὐτὸ παγερὸν αἴσθημα τῷ ἐνέπνεον ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην μεθ' ὅλην τὴν λαμπρότητά των· διότι ἐκ μιᾶς ἑκάστης τῶν εἰκόνων ἃς παρήρχετο, ἐξεπέμποντο οἱ ἦχοι μεμακρυσμένης τινὸς μουσικῆς ἀπολήγουσης εἰς μονότονον ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν πάντοτε ἀπαισίων διὰ τὰ ὦτα τοῦ γέροντος λέξεων. «Διατὶ θαυμάζεις εἰκόνα ἥτις δὲν εἶνε πλέον διὰ σέ!

Ἐν τούτοις, φθάσας εἰς τὰς τελευταίας τοῦ λευκώματος σελίδας προσηλώθη ἐπὶ μακρὸν ἐπί τινος εἰκόνος, ἧς τὸ περιεχόμενον ἐφάνη παρασχὸν αὐτῷ τελείαν ἀνακούφισιν. Εὗρεν ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ γέροντα μελετῶντα ἐντὸς πενιχροῦ θαλάμου καὶ πρὸ τῆς βιβλιοθήκης του. Ἀπὸ τῆς εἰκόνος ταύτης οὐδεμία φωνὴ προήρχετο, ἵνα παράξῃ τὸν γέροντα· καὶ ἔπειτα, πόσον ζωηρὰ εἰκὼν ἦτο! Καὶ αὐτοὺς τοὺς τίτλους τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τόμων ἠδύνατό τις εὐκρινῶς ν' ἀναγινώσκῃ, καὶ οὕτω ἐτέρπετο ἤδη ὁ γέρων περιερχόμενος διὰ τοῦ βλέμματος ἀνὰ ἕνα

τοὺς τίτλους τῶν βιβλίων, τῶν πλείστων ἀναγομένων εἰς τὸ σύστημα τῆς φιλοσοφίας τῶν Πυθαγορείων, καὶ δὲν ἀπέσπασε πλέον τὸ βλέμμα του ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης εἰκόνος.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, ἐν ὥρᾳ προκεχωρημένῃ, ἡ γραῖα οἰκοδέσποινα, μὴ εὑροῦσα κεκλεισμένην ἔσωθεν τὴν θύραν τοῦ ἐνοικιαστοῦ της, ἤνοιξε καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ Φιλοκλέους ἵνα τῷ ἐκφράσῃ τὰς εὐχάς της ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, ἴσως δὲ καὶ διὰ νὰ τῷ ζητήσῃ τὸ διὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τοῦ παρελθόντος ἐνοίκιον. Ἀλλ' ἠπόρησεν, εὑροῦσα αὐτὸν ἐξηπλωμένον ἔτι ἐπὶ τῆς κλίνης μετὰ τῶν ἐνδυμάτων του. Θὰ ἐξήρχετο ἐν τούτοις τοῦ θαλάμου ἵνα μὴ ταράξῃ τὸν ὕπνον τοῦ γέροντος, ἂν μὴ ἕτερόν τι ἀντικείμενον ἐπηύξανεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν ἀπορίαν της, διότι, στραφεῖσα ἐκ τύχης, εἶδε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κηρίον τὸ ὁποῖον χθὲς τὸ ἑσπέρας εἶχεν αὕτη ἀνανεώσει, καῖον ἔτι καὶ ἐκπέμπον τὴν τελευταίαν του λαμψιν. Πλησίασασα πρὸς τὴν κλίνην, ὤθησε τὸν γηραιὸν Φιλοκλέα κατ' ἀρχὰς ἐλαφρῶς, κατόπιν δυνατώτερον, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις, οὐδὲν σημεῖον ζωῆς ἐκ μέρους ἐκείνου. Ὁ γέρων ἀπέθανε κατὰ τὴν νύκτα τῆς προτεραίας, συνεπιφέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ὀπτασίαν τοῦ λετκώματός του.»

—Ἐὰν ὁ μῦθος οὗτος ὑποκρύπτει ἀλληγορίαν τινὰ ἢ ὄχι, ἀγνοῶ. Ἐγὼ ἠθέλησα ἁπλῶς νὰ σοῦ διηγηθῶ αὐτὸν ὡς τὸν εὗρον εἰς τὸ βιβλιαρίον τοῦ δένδρου τοῦ πολιοῦ Χρόνου.

ΑΛΚΑΙΟΣ

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Κρότος ἀνοιγομένου παραθύρου ἀπέσπασεν αὐτὸν ἐκ τῶν ἀπαισίων διαλογισμῶν του. Ἐξήγαγε τὰ ὑποδήματά του, καὶ ἐπλησίασεν ἀκροποδητὶ βαδίζων πρὸς τὸ παράθυρον. Παρετήρησε ρωγμήν τινα ἐπ' αὐτοῦ καὶ προσήγγισε τὸν ὀφθαλμόν. Ἀπέναντι ἀκριβῶς ἦσαν τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας ἐν ᾗ, ὡς εἶπον, κατῴκει ἡ σύζυγός του. Ἓν παράθυρον ἦτο ἀνοικτὸν, ἐξ οὗ ἐφαίνετο ἡ αἴθουσα φωτιζομένη ὑπὸ πολυφώτου λυχνίας. Ἡ καρδία τοῦ δυστυχοῦς Κωσταντῆ ἔπαλλε σφοδρῶς. Ἡ στιγμὴ ἦτο κρισιμωτάτη. Ἐν τῇ σιγῇ ἐκείνῃ ἠκούοντο οἱ παλμοί του εὐκρινέστατα. Ὀπισθοχώρησε βήματά τινα, τὴν πελωρίαν παλάμην του ἔχων ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἐπλησίασε πρὸς τὴν τράπεζαν, ἥρπασε σπασμωδικῶς τὸ ἐπ' αὐτῆς κείμενον πιστόλιον καὶ ἐπανῆλθεν αὖθις πρὸς τὴν ῥωγμήν. Ἡ Μαρία ἐφάνη ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ παρὰ τὴν αἴθουσαν θαλάμου. Ἔφερεν ἐσθῆτα μελανήν. Τὰ εἴκοσι μακρὰ ἔτη καὶ αἱ κατὰ τὸ διάστημα αὐτῶν θλίψεις καὶ πικρίαι ἃς ὑπέστη ἠλλοίωσαν ἐπαισθητῶς τὴν χαρίεσσαν μορφήν της. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ πολυφώτου ἔπεσαν ἐπ' αὐτῆς διερχομένης. Ὁ Κωσταντὴς μόλις ἠδυνήθην νὰ κρατήσῃ κραυγήν. «Φορεῖ ἀκόμη μαῦρα, ἐψέλλισε, καὶ ἀκτὶς χαρᾶς ἀρρήτου ἐφώτισε τὰ ἐρέβη τῆς καρδίας του. Ἡ Μαρία διηυθύνθη πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἔκλεισεν αὐτὸ διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ μέσου τῶν φύλλων μακροῦ ἀγκίστρου οὕτως, ὥστε μεταξὺ αὐτῶν ἐσχηματίζετο ῥωγμὴ ἀρκούντως εὐρεῖα, ἑπομένως καὶ πάλιν ὁ Κωσταντὴς ἠδύνατο νὰ βλέπῃ, καίτοι οὐχὶ τόσον ἀνέτως. Ἡ Μαρία ἀπεσύρθη, ἀλλὰ μόλις προὐχώρησε βήματά τινα, συνήντησεν ἀπέναντι αὐτῆς νεανίαν, οὗτινος τὸ πρόσωπον ἦτο ἐστραμμένον ἀκριβῶς πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ἐνέδρευεν ὁ Κωσταντής. Ἠδυνήθη οὗτος νὰ παρατηρήσῃ τὸν νεανίαν. Ἦτο ἀναστήματος ὑψηλοῦ καὶ εὐρύστερνος· λεπτὸς καὶ μέλας μύσταξ μόλις φυόμενος ἐσκίαζε τὸ ἄνω χεῖλος του. Εἶχε πλησιάσει πολὺ τὴν Μαρίαν, ἥτις ἀπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ ἠσπάσθη αὐτόν. Τὸ στῆθος τοῦ Κωσταντῆ ἀνέπαλλεν ὡς τρικυμιώδης θάλασσα· ἐθαμβώθησαν οἱ ὀφθαλμοί του, ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐσφιγξε σπασμωδικῶς τὴν λαβὴν τοῦ πιστολίου, ὁ δὲ δείκτης ὠλίσθησεν ἀσυναισθήτως παρὰ τὴν σκανδάλην. — «Εἶνε ἐραστής της! ἐπρόφερε,—ὦ, ἡ ἀθλία!» καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί πράττει, ἔκρουσε τὴν ἀριστερὰν πυγμήν του ἐπὶ τραπέζης τινὸς τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε ἀγγεῖόν τι κείμενον ἐπ' αὐτῆς κατέπεσε καὶ συνετρίβη εἰς τεμάχια. Ὁ κρότος οὗτος δὲν ἤρκεσε νὰ κατευνάσῃ τὴν ἔξαψιν τῆς μανίας ἥτις κατεῖχεν αὐτόν. Ἤνοιξεν ἠρέμα τὸ παράθυρον καὶ προέβαλε τὴν κεφαλήν, ἔχων τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀκοὴν προσηλωμένα ἐπὶ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ἐραστοῦ της, προσπαθῶν νὰ ἴδῃ περισσότερα, ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν των καὶ πεισθῇ περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Ἂν ἔβλεπέ τις αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξωθεν, μὲ τοὺς ὀπιθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς καὶ τὴν κόμην ὀρθότριχα θὰ ἐκυριεύετο ὑπὸ φρίκης. Ἀλλ' αἱ ὁμιλίαι δὲν ἐξικνοῦντο μέχρι τῆς ἀκοῆς του, ὅσον καὶ ἂν ἐνέτεινεν αὐτήν. — «Εἶν' ἀδύνατον νὰ ἦνε σύζυγός της, διελογίσθη, — εἶνε πολὺ νέος... Ναί, εἶνε ἐραστής της! Δυστυχῆ! Ἂν ἦτο σύζυγός της θὰ ἔπιπτον ἐγὼ θῦμα, ἀλλὰ τώρα βλέπω ὅτι ἡ θεία Δίκη, ὁπλίζει τὴν χεῖρά μου, ὅπως τιμωρήσω τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἀπιστίαν!...» Καὶ ὕψωσε βραδέως τὴν χεῖρα μὲ τὸ πιστόλιον. Αἴφνης, ὡς νὰ τῷ ἐπῆλθε νέα σκέψις.— «Ὄχι, εἶπε,—ἔχει δίκαιον... ἐγὼ πρέπει νὰ ἀποθάνω!...» Διηύθυνε τὸ στόμιον τοῦ ὅπλου κατὰ τοῦ στήθους του καὶ ἐπίεσε τὴν σκανδάλην.... Ταὐτοχρόνως:

— Μητέρα, γιατὶ ἔκλεισες τὸ παράθυρο; ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ νεανίου, καὶ τὰ παραθυρόφυλλα ἀνεπετάσθησαν διὰ μιᾶς κινήσεως καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ πλάτος καὶ ἐκρότησαν ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ἡ ἐπὶ τῆς τραπέζης πολύφωτος λυχνία ἐφώτισε θεατρικὴν ὄντως σκηνογραφίαν. Ὁ Κωσταντὴς ἵστατο εἰς τὸ ἀπέναντι παράθυρον ὡς ἀπολιθωμένος καὶ ἐκράτει τὸ φονικὸν ὅπλον εἰς τὴν χεῖρα ὅπερ διηύθυνε κατὰ τοῦ στήθους του.

— Μητέρα! ἐφώνησεν ἔντρομος ὁ νεανίας,—ἔλα νὰ ἴδῃς, ποιὸς εἶνε εἰς τὸ παράθυρον τῆς ἀντικρυνῆς μας;

Τὸ πιστόλιον κατέπεσε τῶν χειρῶν τοῦ Κωσταντὴ καὶ λυγμοὶ ἀνήρχοντο εἰς τὸν λάρυγγά του. Ἠθέλησε νὰ κραυγάσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, καὶ κατέπεσεν εἰς τὸ δάπεδον.

Ἡ Μαρία ἐπρόβαλε τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ παραθύρου, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν· ἐστράφη μόνον καὶ ἠτένισεν ἔκθαμβος τὸν υἱόν της.

— Τί ἔπαθες παιδί μου; ἠρώτησεν ὠχριάσασα.

— Νά, μητέρα, κύτταξε τὸ παράθυρο, εἶνε ἀνοικτὸ ἀκόμη. Ἐστέκετο ἕνας ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἕως νὰ ἔλθῃς ἔφυγε· θαρρῶ πῶς ἔπεσε ἀπὸ μέσα.

Ἡ κοιμωμένη οἰκοδέσποινα ἀφυπνισθεῖσα ἐκ τοῦ κρότου ὃν ἔκαμε τὸ θραυσθὲν ἀγγεῖον, ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν· ἰδοῦσα δὲ τὸ παράθυρον ἀνοικτὸν καὶ τὸν ξένον ἐκτάδην κείμενον, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησεν ἔντρομος.

— Τί ἔχεις, καλὲ ἄνθρωπε, τί ἔχεις; Μήπως εἶσαι ἄρρωστος;

— Ὦ Θεέ μου, τί ἤθελα νὰ κάμω!... ἐψέλλισε διὰ κεκομμένης φωνῆς ὁ Κωσταντής. — Ἄχ, Μαρία μου! Ἄχ, παιδί μου, τί ἠθέλησα νὰ κάμω ὁ ἄθλιος! ὦ, εἶνε παιδί μου! εἶνε αἷμά μου! τὸ προαισθάνομαι!...

Ἡ γραῖα ἵστατο ἄνωθέν του καὶ τὸν ἔβλεπε σταυροκοπουμένη. Τὸν ἐπῆρε διὰ τρελλόν. Ἔφερεν ἁγιασμένον ὕδωρ καὶ τὸν ἐρράντιζε ψελλίζουσα εὐχάς τινας.

— Ὄχι, μὴ μὲ πέρνεις διὰ τρελλόν, κυρὰ Φροσύνη, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ Κωσταντής,—κύτταξέ με καλὰ καὶ θὰ μὲ γνωρίσῃς.

Ἡ οἰκοδέσποινα ἐξεπλάγη ἔτι μᾶλλον, ἀκούσασα αὐτὸν νὰ τὴν ἀποκαλῇ κατ' ὄνομα. Τὸν ἐθεώρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Αἴφνης ἔβαλε κραυγήν.

— Παναγία μου! ἐφώνησε,—σὺ εἶσαι, Κωσταντή μου, ἢ ἡ ψυχή σου; καὶ ὀπισθοχώρησε.

— Μὴ φοβεῖσαι, παλιά μου καὶ καλὴ γειτόνισσα, ὁ Κωσταντὴς εἶμαι, μόνο πήγαινε νὰ προδιαθέσῃς τὴν γυναῖκά μου.

Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασεν ἡ ἀγαθὴ γραῖα ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ὅτε ἡ Μαρία μετὰ τοῦ υἱοῦ της ἦλθον πρὸς αὐτήν.

— Ποιὸς εἶν' ἐπάνω, κυρὰ Φροσύνη, ἠρώτησεν ἡ Μαρία,—ὁ γιός μου εἶδε κάποιον εἰς τὸ παράθυρο.

— Ἐλᾶτε μέσα κάὶ σᾶς λέγω ποιὸς εἶνε....

Μετά τινας στιγμὰς ὁ Κωσταντὴς ἐθλίβε παραφόρως εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του.

. . . . . .

Τώρα θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ περὶ τοῦ Παντελῆ;

Ὁ Παντελῆς ἀφαιρέσας διὰ τῆς ἀνωνύμου ἐπιστολῆς του καὶ τὴν ὑστάτην ἐλπίδα τῆς Μαρίας περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ συζύγου της, καὶ μεταμεληθεὶς διὰ τὸ κακὸν ὅπερ ἐπροξένησε, στερούμενος δὲ τοῦ θάρρους νὰ διαψεύσῃ τὴν εἴδησιν, ἀνεχώρησε καὶ ἴσως μέχρι σήμερον ἀκόμη δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, καταδικάσας οὕτω αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς ἀειφαγίαν.

— Ἔχω πολλὰς τοιαύτας ἱστορίας νὰ σοῦ διηγηθῶ ἂν θέλῃς, μοὶ προσέθηκεν ὁ γέρων, ἀλλ' ἂς ἀναβάλωμεν τὴν διήγησιν αὐτῶν δι' αὔριον.

Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΝΛΕΥ

Ὁ πολιτισμὸς σήμερον κατέκτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πάσας τὰς ἠπείρους τοῦτο παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, πανταχοῦ δὲ διεισδύων, ὁσημέραι ἐκτοπίζει καὶ περιστέλλει τὴν βαρβαρότητα καὶ ἀπαιδευσίαν τῶν πρωτογενῶν φυλῶν ἐντὸς ὁρίων στενοτέρων. Μόνη ἡ διακεκαυμένη καὶ μυστηριώδης Ἀφρική, μὲ τοὺς μαύρους κατοίκους της, μὲ τὰ νοσηρὰ παράλιά της καὶ μὲ τὸ ἀνυπόφορον διὰ τοὺς Εὐρωπαίους κλίμα της, ἀντέστη μέχρι τοῦδε πεισμόνως, καὶ ἀνθίσταται ἔτι, εἰς πάσας τὰς ἐφέδους τοῦ πολιτισμοῦ. Θὰ ἔλεγέ τις, ὅτι ὁ δαίμων τοῦ σκότους καὶ τῆς βαρβαρότητος ἐξελέξατο ὡς ἔσχατον ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν καταφύγιον τὴν φλογερὰν ἤπειρον, τὴν κατοικουμένην ὑπὸ μαύρων ἀνθρώπων.

Εὐνόητον λοιπὸν εἶνε τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἅπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος δεικνύει εἰς τὸ νὰ κατακτήσῃ καὶ ταύτην τὴν ἤπειρον ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ὄντως, τὸ ἔργον εἶνε μέγα. Φαντασθῆτε ἔκτασιν γῆς, ἀκριβῶς τριπλασίαν τῆς Εὐρώπης ἥτις καὶ μὲν πολλαχοῦ διακόπτεται ὑπὸ ἀμμωδῶν ἐρήμων, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς ἔχει ἔδαφος γονιμώτατον, πολὺ γονιμώτερον τοῦ τῆς Εὐρώπης, καὶ δύναται βεβαίως, καλλιεργουμένη ὡς δεῖ, νὰ διαθρέψῃ 800,000,000 ἀνθρώπων, φαντασθῆτε λέγω τοιαύτην ἔκτασιν μένουσαν ἀργὴν, ἀχρησιμοποίητον, ἔρμαιον ἀγρίων λαῶν καὶ ἀγρίων θηρίων, ἐνῷ ἐν Εὐρώπῃ, ἡ πληθώρα τοῦ πληθυσμοῦ ἐν πολλαῖς χώραις, παραγαγοῦσα τὴν ἄκραν ἔνδειαν καὶ δυστυχίαν ἀπειλεῖ τὰς μεγαλειτέρας κοινωνικὰς ἀνατροπάς.

Ὅθεν, πᾶς προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ τὴν Ἀφρικὴν γνωστοτέραν εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ προσιτοτέραν εἰς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς, χάριν δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ περιφρονῶν κινδύνους τρομεροὺς καὶ ὑριστάμενος τὰς κακοπαθείας ταξειδίων δυσχερεστάτων ἐν ἀγρίαις καὶ ἀγνώστοις χώραις, θεωρεῖται γενικῶς ὡς εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἥρως ἀληθής.

Εἷς ἐκ τῶν τοιούτων ἀτρομήτων περιηγητῶν ἀφιερώσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τῆς Ἀφρικῆς, εἶνε καὶ ὁ κ. Στάνλεϋ, ὁ διασημότερος μεταξὺ τῶν ἐπιδιδομένων νῦν εἰς τὸ τραχὺ τοῦτο ἔργον.

Ἐγεννήθη τῷ 1840, καὶ ἐνωρὶς ἐπεδόθη εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς· τῷ 1865, ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης ἠκολούθησε τὴν Ἀβησσινιακὴν ἐκστρατείαν τοῦ λόρδου Νάπιερ, πρώτην φορὰν τότε ἐλθὼν εἰς συνάφειαν πρὸς τὸ κλῖμα καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Ἀφρικῆς, μετὰ πολλῆς δὲ δεξιότητος τελέσας τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ.

Τὸ προηγούμενον τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ ἡ ὠθήσασα αὐτὸν εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἐξερευνητοῦ τῆς Ἀφρικῆς. Διότι, ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ διατελῇ κατὰ τὸ 1871 ἀνταποκριτὴς τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης, καὶ διέτριβεν ἐν Μανδρίτῃ, ὅτε αἴφνης καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ τὸ προσδοκᾷ, ἔλαβεν ἐντολὴν παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς μεγάλης ταύτης ἐφημερίδος κ. Γόρδωνος Βέννετ νὰ μεταβῇ εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ δόκτορος Λιβιγκστῶνος, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπῆρχον εἰδήσεις ἀπὸ τριῶν ὅλων ἐτῶν, καὶ ἐφρονεῖτο γενικῶς ὅτι ἀπέθανεν.

Ὁ κ. Στάνλεϋ μετέβη τότε, λαβὼν ἄφθονα χρηματικὰ μέσα, εἰς Ζανζιβάρην, καὶ ἐκεῖ διοργανώσας πολυάριθμον καραβάνιον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ἤρχισε νὰ εἰσχωρῇ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς.

Εἶνε ἀνεκδιήγητα τὰ παθήματα ἅτινα ὑπέστησαν, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνθρωποί του, ἐπὶ δέκα ἢ ἕνδεκα μῆνας, διερχόμενοι χώρας ἐντελῶς ἀγνώστους, εἰς τὰς ὁποίας οὐδέποτε πρότερον εἶχε πατήσει εὐρωπαῖος πούς, καὶ διελαύνοντες μεταξὺ φυλῶν ἀγρίων τῶν ὁποίων τὴν γλῶσσαν ἠγνόουν καὶ αὐτοὶ οἱ Ζανζιβάριοι τοῦ καραβανίου αὐτοῦ, οἱ φορεῖς του καὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἔνοπλον συνοδείαν. Ὑπέρερον ἐκ πείνης, δίψης καὶ πυρετῶν, καὶ ἀπεδεκατίσθησαν ἐκ τῆς ἐχθρικῆς στάσεως τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ συναντωμένων μικρολαῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἠναγκάζοντο νὰ πολεμῶσι. Ἐν Μαμόυνα μάλιστα ἐδόθη καὶ μάχη ἀρκετὰ σπουδαία, καθ' ἣν δύο τῶν συνοδευόντων αὐτὸν Ἀμερικανῶν ἐφονεύθησαν, ἐνῷ οἱ Ἄραβες ἄνθρωποί του αἰσχρῶς ἐτρέποντο εἰς φυγήν. Ἀλλὰ τὸ δυσχερέστερον ὅλων ἦτο, ἡ κακὴ θέλησις αὐτῶν τούτων τῶν ἀνθρώπων του, οἵτινες οὐχὶ σπανίως ἀπεστάτουν, καὶ ἐδραπετεύουν πολλάκις, συναποφέροντες καὶ τὰ δέματα τῶν προμηθειῶν ἅτινα ἐκόμιζον. Ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ προμηθευθῇ μακρὰν ἄλυσον, ἐξ ἐκείνων δι' ὧν οἱ σωματέμποροι δεσμεύουσι τοὺς δούλους των, καὶ νὰ δεσμεύσῃ τοὺς μᾶλλον διατεθειμένους εἰς δραπέτευσιν.

Ἐπὶ τέλους, ὁ κ. Στάνλεϋ περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1871 συνήντησεν, ὅλως τυχαίως, τὸν Λιβιγκστῶνα, ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς ὄχθης τῆς λίμνης τῆς Ταγκανίκας, εἰς τινα κωμόπολιν καλουμένην Οὐζιζί. Ἐκεῖ ὁ Λιβιγκστὼν διέτριβεν ἀπὸ τινων ἐτῶν μαστιζόμενος ὑπὸ τινος νόσου, καὶ περιελθὼν πρὸς τούτοις εἰς πολλὴν ἔνδειαν.

Ὁ κ. Στάνλεϋ εἶχεν ἀφιχθῆ εἰς Οὐζιζὶ τὴν νύκτα, καὶ ἐδέησε νὰ πυροβολήσῃ ἀρκετὰς φορὰς εἰς τὸν ἀέρα, ὅπως εἰδοποιούμενοι προτρέξωσιν οἱ κάτοικοι. Ὁποία ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του, ὅταν μεταξὺ τῶν προσελθόντων ἰθαγενῶν, εἶδεν ἕνα νὰ τὸν πλησιάζῃ καὶ νὰ τὸν προσαγορεύῃ εἰς καθαρωτάτην ἀγγλικὴν γλῶσσαν, δι' ἑνὸς «qood morningsir.» Ὁ Μαῦρος οὗτος ἦτο ὑπηρέτης τοῦ Λιβιγκστῶνος, Ἐννοεῖ πᾶς τις τὴν χαρὰν τοῦ κ. Στάνλεϋ, συναντήσαντος παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἀπὸ τοσοῦτον ἐν μέσῳ τόσων κακοπαθειῶν ἀνεζήτει.

Καὶ εἶχε φθάσει λίαν ἐγκαίρως ὅπως ἔλθῃ εἰς ἀρωγὴν τοῦ Λιβιγκστῶνος, διότι οὗτος, ἐξαντλήσας πάντας τοὺς πόρους αὐτοῦ, καὶ ἀσθενήσας πρὸς τούτοις, εὑρίσκετο εἰς θέσιν δεινήν. Ἔμεινε μαζῆ του ὑπὲρ τὸν ἕνα μῆνα, τῷ ἀρῆκε δὲ ἀνχωρῶν, χιλίας λίρας στερλίνας καὶ πλείστας ὅσας προμηθείας καὶ ἐργαλεῖα. Πρὸς τούτοις δὲ ἀπεκατέστησε καὶ τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ τοῦ Λιβιγκστῶνος καὶ τῆς παραλίας τοῦ Ζανζιβὰρ, συστήσας καθ' ἑδὸν πολλοὺς σταθμοὺς, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ διαβιβάζηται ἡ ἀλληλογραφία. Ἐπιστρέψας δὲ ὀπίσω, ἔρθασεν εἰς Ζανζιβάρην κατὰ μῆνα μάρτιον τοῦ 1872.

Ἡ ἀφήγησις τῆς συναντήσεως ταύτης κατ' ἀρχὰς μετὰ πολλῆς δυσπιστίας ἐγένετο δεκτὴ ἐν Εὐρώπῃ. Ὁ κ. Στάνλεϋ, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἀνήγγειλλε τὰ τῆς συναντήσεώς του μετὰ τοῦ Λιβιγκστῶνος εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ εἰς τὰς ἐν Βεμβάῃ ἀγγλικὰς ἀρχὰς, διεβίβαζεν ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον καὶ πέντε ἐπιστολὰς αὐτογράφους τοῦ Λιβιγκστῶνος πρὸς διάφορα πρόσωπα, περιεχούσας τὴν ἀφήγησιν τῶν τελευταίων περιπετειῶν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, ὁ εἰρ Ἐρρίκος Ῥάουλινσον, πρόεδρος τῆς Βασιλικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου, δὲν ἐδίστασε ποσῶς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐκδρομὴν τοῦ κ. Στάνλεϋ ὡς «κολοσσιαίαν καὶ ἀνήθικον ἀπάτην» ἐπιφωνηθεῖσαν παρὰ τῶν Ἀμερικανῶν διὰ νὰ ἀποκτήσωσι φήμην, καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Λιβιγκστῶνος εἶχον πλαστογραφηθῆ, ὅτι δὲ ἡ πλαστότης αὐτῶν ἦτο προφανεστάτη. Εἰς δὲ τὴν Γεωγραφικὴν Ἑταιρίαν τοῦ Βερολίνου ὁ κ. Κεῖπερτ, δι' ἔτι τυχυτέρων ἐκφράσεων ὑποστηριξθεὶς αὐτὴν γνώμην. Καὶ ὅμως, δὲν ἤργησε νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ συνάντησις τοῦ κ. Στάνλεϋ μετὰ τοῦ Λιβιγκστῶνος ἦτο γεγονὸς ἀναμφισβήτητον, καὶ οἱ δύο ἔξοχοι γεωγράφοι ἐδέησε νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλὴν ἐν ἐντροπῇ. Ἡ περίστασις αὕτη ἀποδεικνύει ἐποίαν πίστιν ὀφείλομεν νὰ δίδωμεν εἰς τὰς λεγομένας αὐθεντικότητας. Ἔκτοτε ὁ κ. Λιβιγκστὼν ἀπεκύδυνε πολλὰς ἐπιστολὰς εἰς τὸν κ. Γόρδωνα Βέννετ, ἀποκαλῶν αὐτὸν εὐεργέτην του.

Ὁ Στάνλεϋ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐγένετο μετ' ἐνθουσιασμοῦ δεκτὸς παρὰ πάντων. Γεύματα ἐδόθησαν εἰς τιμήν του παρὰ τῶν Γεωγραφικῶν ἑταιριῶν· ἡ βασίλισσα Βικτωρία τῷ ἐδώρησε χρυσῆν καὶ ἀδάμαντοκόχλινον ταμβακοθήκην, ὁ λόρδος Γραμβολ τὸν συνεχάρη διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἱκανότητά του, καὶ ὁ ἐν Παρισίοις πρέσβυς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Βάσμπουρν τὸν ἐχαιρέτισεν ὡς μέγαν ἀτρόμητον περιηγητὴν, προωρισμένον νὰ δοξάσῃ τὴν πατρίδα του.

Συνεπείᾳ τῆς πρώτης ταύτης λαμπρᾶς ἐπιτυχίας, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λιβιγκστῶνος, ἐπελθόντα τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1784, αἱ ἐφημερίδες «Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης» καὶ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» ἀπεφάσισαν νὰ ὀργανίσωσι δευτέραν ἐκδρομὴν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κ. Στάνλεϋ, πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς, καταβαλλούσαι τὰς ἀπαιτουμένας δαπάνας. Καὶ πράγματι ὁ κ. Στάνλεϋ ἀνεχώρησε τὴν 19ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1874 ἐκ Ζανζιβάρης, ἐπὶ κεφαλῆς καραβανίου ἐκ 300 ἰθαγενῶν καὶ τινων Ἀμερικανῶν, καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ ἐκδρομή του αὕτη, διαρκέσασα περὶ τὰ δύο ἔτη, ὑπῆρξε δυσχερεστέρα, ἀλλὰ καὶ πολλῷ, μᾶλλον καρποφόρος τῆς πρώτης ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν. Ἔχασε μὲν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῶν ἀνθρώπων του, ἐκ τῶν ἀσθενειῶν, τῶν ταλαιπωριῶν καὶ τῶν μαχῶν πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς, ἀνεκάλυψεν ὅμως πολλὰς χώρας τῆς ἐσωτερικῆς Ἀφρικῆς ἀγνώστους, ἐξηκρίβωσεν ἐντελῶς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου, ἀνεκάλυψε τὴν νέαν λίμνας, ἐν αἷς καὶ τὴν Βικτωρίαν Νυάνζαν.

Καὶ ἐν γένει, ὁ κ. Στάνλεϋ, μετὰ τὸν Λιβιγκστῶνα, εἶνε ὁ πλέον παντὸς ἄλλου συντελέσας εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τῆς Ἀφρικανικῆς ἠπείρου καὶ εἰς τὴν γεωγραφικὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἐνδοτέρων αὐτῆς χωρῶν. Καὶ ἡ τελευταία του δὲ ἐκδρομὴ, ἡ οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων παράτολμος, καὶ διοργανισθεῖσα πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Ἐμὶν πασσᾶ, δὲν θὰ ἦνε βεβαίως ἧττον τῶν προηγουμένων καρποφόρος διὰ τὴν ἐπιστήμην. Τοσοῦτο δὲ μᾶλλον, καθ' ὅσον, θετικῶς ἤδη ἐγνώσθη ὅτι ὁ κ. Στάνλεϋ ἐπέτυχε τοῦ σκοπουμένου του, συναντήσας τὸν Ἐμὶν πασσᾶν. Μένει ἤδη νὰ γνωσθῇ ἐὰν καὶ ποτε θέλει δυνηθῆ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Εὐρώπην ὅπως καὶ αἱ νέαι ἀνακαλύψεις αὐτοῦ καταστῶσι κτῆμα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε πλέον ἀνεπίδεκτον ὅτι ὅταν ἡ Ἀφρικὴ ἐκπολιτισθῇ ποτε, ἐκλείψωσι δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς καὶ τὰ τελευταῖα τῆς βαρβαρότητος ἴχνη,

τὸ ὄνομα τοῦ Σπάνλεῦ θὰ εὐλογῆται ὑπὸ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, διότι αὐτὸς θὰ θεωρῆται ἀναμφιβόλως ὡς εἷς τῶν συντελεσάντων πρωτίστως ἵνα τὸ μέγα τοῦτο ἀποτέλεσμα ἐπέλθῃ.

Π.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ

—

Ὁ Παῦλος Φεβάλ, ἐπισκεφθεὶς ποτε τὴν νήσησαν αὐτὴν Νεάπολιν, ἡ Παρθενόπην, ἡ Σειρῆνα, εἶπε περὶ αὐτῆς ὅτι ἄλλοτε ὑπῆρξεν ὁ ἐπίγειος παράδεισος. Ὅστις ηὐτύχησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Νεάπολιν, θὰ δικαιώσῃ πάντως ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν Γάλλον συγγραφέα· ἀλλ' ἰδὼν τὴν ποικιλίαν τῶν ἐν αὐτῇ τελουμένων ἑορτῶν, διηνεκῶς σχεδόν, θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δικαιότερον ὁ τόπος οὗτος δύναται νὰ κληθῇ τόπος ἑορτῶν! Μεταξὺ δὲ ὅλων τῶν ἑορτῶν τούτων, ἰσαρίθμων-ἂν μὴ πλειοτέρων, μὰ τὴν ἀλήθειαν!-πρὸς τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ἡ λαμπρότερον, φαιδρότερον, λουκουλικώτερον, καὶ πανδήμως ἑορταζομένη εἶνε ἡ τῶν Χριστουγέννων. Βεβαίως, μία ἑορτὴ τόσῳ διαφερόντως πανυγηριζομένη, εἶνε ἀξιοπερίεργος· διὰ τοῦτο καὶ αὕτη αὐτὴ ἡ σκιαγραφία ὧδε-σκιαγραφία, διότι εἰκὼν πλήρη τῆς γραφικωτάτης αὐτῆς ἐκτροχάσεως ὑπὸ τοῦ καθημερινοῦ λοιποῦ βίου, ἥτις καλεῖται Χριστούγεννα ἐν Νεαπόλει, οὐδεὶς ἔγραψε μέχρι τοῦδε, οὐδὲ θὰ γράψῃ ἴσως εἰς τὸ μέλλον, διότι τόση σύγχυσις, τόση ποίησις, τόση κίνησις, τόση μουσική, τόση διασκέδασις, τόση ζωή, τόσος θόρυβος, τόση θρησκεία-δὲν εἰξεύρω τί ἄλλο!-ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκαθαρμαζόμενα, εἶνε ἔργον ἀδύνατον.

Τὴν γειτνίασιν τῆς μεγάλης ἑορτῆς, πρὸ ἑνὸς ὁλοκλήρου μηνὸς πρεσηγεῖ ἡ κάθοδος στρατιᾶς ὅλης ἀσκαυλητῶν, κατερχομένων εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῶν περιῳ ὀρέων. Ὀ**zamhognari** οὗτοι-ὡς τοὺς ἀποκαλοῦσιν ἐδῶ-φοροῦσιν εὐτελῆ ὀρεινὴν ἐνδυμασίαν ἀποτελουμένην ἐκ χονδρῶν τσαρουχίων, ὡς τὰ τῶν χωρικῶν τῆς Λευκάδος, περικνημίδων, κοντοῦ πανταλονίου, κοντοτέρου σάκκου, γελέκου μὲ μετάλλινα στίλβοντα κομβία, καὶ πίλου πλατυχείλου, ἀπολήγοντος εἰς ὀξύ, ἢ-συχνότατα -σκουφοειδοῦς· περιφέρονται δὲ κατὰ ζεύγη, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τριάδας, ἀπὸ τῆς 5 ὀρθρινῆς ὥρας μέχρι τῆς 10 ἑσπερινῆς, διασχίζοντες τὴν μεγάλην αὐτὴν πόλιν κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, καὶ ὑφ' οἱανδήποτε καιροῦ ἐλεεινότητα-ἂν καὶ καιρὸς ἐλεεινὸς, ἀκόμη καὶ τὸν Δεκέμβριον, εἶνε τι ἀσύνηθες ἐδῶ. Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐμφανίσεώς των εἰς τὰς ὁδοὺς, ὑπομιμνήσκει ὅτι ἦλθον τὰ Χριστούγεννα, ἦλθε τὸ τέλος τοῦ ἔτους· ἐνῷ δὲ οἱ σταφυλοπῶλαι, πωλοῦντες δροσερωτάτας, ὡς ἀρτιδρεπεῖς, σταφυλάς, καὶ περὶ τὰ μέσα αὐτὰ τοῦ Ἰανουρίου, φωνάζουν ψαλτικῶς πῶς, ὡς ὅλοι οἱ Ναπολιτάνοι πωληταί, : — **Ébenuto o. zamhognaro eancora è gresca** (νεαπολιτανιστί: ἦλθεν ὁ ἀσκαυλητής, καὶ ἀκόμη εἶνε δροσερὰ-τὰ σταφύλια), πᾶς ἀληθὴς Ναπολιτάνος, καὶ πᾶσα Ναπολιτανίς, καλεῖ τοὺς πλανοδίους αὐτοὺς αὐλητὰς ἵνα αὐλήσωσι πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας, ἐν τῷ οἴκῳ, τῷ ἐργαστηρίῳ, τῷ ὑπογείῳ, τῇ ἐδῶ-διότι παντοῦ ἐν Νεαπόλει, παντοῦ ὑπάρχουσιν εἰκόνες δεισιδαιμονικῶς λατρευόμεναι. Ἰδοὺ λοιπὸν οἱ ἀσκαυληταὶ ἀναβαίνοντες μέχρι τῶν ἑβδόμων ὀροφῶν, καταβαίνοντες εἰς τὰ ὑπόγεια, εἰσδύοντες εἰς σκοτεινὰ καὶ στενὰ ἐργαστήρια, καὶ εἰς παντοῖα ἄλλα καταγώγια, κ' ἐξερχόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ἀσκαυλαῦντες πρὸ τῶν εἰκόνων. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη, πρέπει νὰ γίνηται μέχρι τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἀνελλιπῶς· διὰ τοῦτο οἱ κληθέντες διὰ ταύτην, δίδουν ἀρραβῶνα μικρὸν ξύλινον κοχλιάριον κατασκευασθὲν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἔκτοτε ἐξακολουθοῦσι τακτικῶς τὸ ἔργον των. Οὕτω πολλάκις ἐπιστρέφων οἴκαδε ἢ περιπλανώμενος ὄρθρου βαθέως, τῷ καιρῷ τούτῳ, βλέπεις ἐν στενωπῷ, ἀμυδρῶς φωτιζομένῃ ὑπὸ τῆς κανδήλας εἰκόνος ἀνηρτημένης ἐπὶ τοῦ τοίχου, τοὺς ἀσκαυλητὰς, ἀκκεπεῖς, αὐλοῦντες τὴν ὀξεῖαν των μελῳδίαν, τὸν μὲν--ὅστις εἶνε πάντοτε ὁ νεώτερος--διὰ μικροῦ ὀξυαύλου παρεμφεροῦς πρὸς τὴν γνωστὴν καραμοῦζαν, τὸν δὲ συνοδεύοντα διὰ τοῦ ἀσκοῦ δι' οὗ ἐμφυσᾷ εἰς διαφόρους βαριαύλους συνοδεύοντας μελαγχολικῶς πως τὸν ἕτερον. Ἄλλοτε ἀκούεις τὴν μελῳδίαν αὐτὴν ἐξερχομένην ἀπὸ μαγαζείου μικροῦ καὶ τόσῳ ζωηροῦ ὥστε μόλις διακρίνεις ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐν αὐτῷ εἰκόνος, τοὺς δύο τ σ α μ π ο υ ν ι ά ρ ο υ ς, οὓς-τέλος-συχνότατα ἀπαντᾷς ἐν τῇ ὁδῷ.

Ἡ μουσική των, καίπερ ἡ αὐτὴ ἀναλλοιώτως, μονότονος ὅλη. καὶ σύντομος, νύγει μυχίως. Δὲν εἰξεύρω ποίας ἀναμνήσεις βουνοῦ, καὶ ποῖα ὄνειρα παιδικά, καὶ ποίαν ἑορτάσιμον ἀγαλλίασιν, καὶ ποίαν ἄφιστον μελαγχολίαν, καὶ ποίαν ἀμυδρὰν ἐλπίδα, καὶ τί ἄλλο ἀνακυκλοῖ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ τὸν θίγει πάντοτε, Τέλος, τὴν ἑσπέραν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, οἱ ἀσκαυληταὶ λαμβάνουν τὸν μισθόν των — ἡμίσειαν δραχμὴν τὸ ὅλον καὶ ποτε γλυκίσματα τινα — ἀγοράζουν ἐν σπουδῇ διάφορα ἐρόδια διὰ τοῦ συναχθέντος ποσοῦ, καὶ φεύγουν ἀθρόοι εἰς τὰ βουνά των, ἔνθα μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἑορτάζουν εἰς τὰς καπεινὰς των καλύβας τὴν μεγάλην ἑορτήν.

Καὶ ἄλλη μουσικὴ ὅμως, προαγγέλλει τὰ Χριστούγεννα πρὸ 15 ἡμερῶν. Ἐν τῇ μεσαιωνικῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγ. Δομινίκου, ἑκάστην ἑσπέραν περὶ τὴν 7 ὥραν μεγάλη ὀρχήστρα, ἐν ἐξέδρᾳ ἐπίτηδες ἱδρυομένῃ, συνοδεύει μετὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργάνου ἐξαιρέτους βαρυτόνους καὶ βαθυφώνους καὶ ὀξυφώνους ἄδοντας στροφὰς παυρχαίου μέλους τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, ἀναφερομένας εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀνομαζομένας Νίνα — νάνα. Εἶνε τὸ ὅλον εἶδος ποιμενικῆς ποικιλίας σεμνοπρεποῦς, ἐν ᾗ διακρίνονται τοῦ αὐλοῦ οἱ γλυκεῖς ἦχοι ὡς ἀπὸ βουνοῦ τινος μακρὰν, καὶ συγκαλεῖ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην πυκνότατον τὸ πλῆθος τῶν εὐλαβῶν.

Ἄλλο προμήνυμα τῶν Χριστουγέννων ἐν Νεαπόλει εἶνε αἱ μ π α ν ν α ρ έ λ λ α ι. Πᾶς μικρέμπορος καὶ μή, διαθέτων δύο καθίσματα καὶ δύο σανίδας καὶ ὀλίγα κουτιὰ σπίρτων, μίαν ἑβδομάδα πρὸ τῆς 25 Δεκεμβρίου, ἱδρύει τὴν τράπεζάν του τὴν ἐμπορικὴν ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν στενῶν πεζοδρομίων τῆς ὁδοῦ Τολέδου, καὶ γίνεται ἔμπορος! Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ὄχι μόνον σπίρτα ἀποτελοῦσι τὰ ἐμπορεύματα τοῦ χωργιατοπάζαρου εἰς ὃ μεταβάλλεται ταῖς ἡμέραις αὐταῖς τὸ Τολέδο, ἀπὸ τῆς μιᾶς του ἄκρας ἕως τῆς ἄλλης, ἀλλ' ὅ,τι καὶ ἂν φαντασθῇ τις ψιλικὰν καὶ μή, πυραμίδες ψηκτρῶν, κτένια, κοσμήματα κίβδηλα ἀπιστίλβοντα, ποτήρια, σάπωνες, ἀρώματα, λυχνίαι, εἰκόνες, χαρτῆς, φάκελλοι, μαχαιροπήρουνα, ζῶνναι, ῥάβδοι, πορτομονὲ, σημειωματάρια, ἀθύρματα, προϊόντα Κίνας ψευδῆ, χίλια — μύρια ἄλλα ἀντικείμενα, καὶ βιβλία ἀκόμη νέα καὶ παλαιά, πρὸς 1 δραχμὴν, 50 λεπτὰ, 20 λεπτὰ καὶ 10 ἀκόμη λεπτὰ τὸν -τόμον! Ἡ ὁδὸς Τολέδου, σκοπουμένης τῆς κυκλοφορίας

της, πᾶν ἄλλο βεβαίως εἶνε ἢ εὐρεῖα. Ἂς φαντασθῇ τις λοιπὸν τί γίνεται, μετὰ τὴν τοιαύτην καὶ τοσαύτην αὐτῆς κατάληψιν ὑπὸ τῶν Χριστουγενιατικῶν αὐτῶν ἐμπόρων, οἵτινες σχίζουν τὰ ὦτα μὲ τὰς διατόρους φωνάς των διὰ ὧν ἐξυμνοῦσι τὴν εὐθηνίαν καὶ τὰς ἀρετὰς τῶν εἰδῶν των! Ἡ διάβασις ἀποβαίνει δυσκολωτάτη ἐντὸς — ποῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὰς ὡραίας Ναπολιτανίδας ἐργατίδας, καὶ ἄλλας ἀκόμη, νὰ τὴν ἀποτολμήσωσι, λαμβάνουσαι ὡς ἔπαθλον τῆς τόλμης των ἱκανὰ τσιμπήματα, δι' ἃ ὀτὲ μὲν μειδιῶσιν ὀτὲ δὲ βρίζουσιν! Ἡ θεὰ τῆς ἀτελευτήτου σειρᾶς τῶν μ π α ν ν α ρ έ λ λ ω ν τούτων τὸ ἑσπέρας, μὲ τὰς μυριάδας τῶν φώτων των, ἀνταναλωμένας ἐπὶ μυρίων στιλπνῶν ἀντικειμένων εἶνε τι φανταστικὸν, καὶ ἴσως οὐδαμοῦ ἄλλοθι ὁρατόν. Εἰς τὰς πλατείας δὲ, ὅπου ὁ χῶρος τὸ ἐπιτρέπει, παρατάσσονται πωλούμενα εἰς μακροτάτους στοίχους, ὅλα τὰ κεράμινα καὶ μετάλλινα οἰκιακὰ σκεύη, καλύπτονται τόσῳ πυκνῶς τὸ ἔδαφος, ὥστε νομίζει τις ὅτι ὁ χῶρος εἶνε ἀγρὸς εὔφορος ἐξ οὗ ἐβλάστησεν ἡ σωρεία ἐκείνη τῶν πιάτων, τῶν λεκανῶν, τῶν μπρικίων, τῶν χυτρῶν, τῶν σουρωτηρίων, τῶν κυπέλλων, καὶ τῶν μυρίων ἄλλων οἰκιακῶν σκευῶν! Ὅλ' αὐτὰ δὲν εἶνε δυνατὸν, ἐννοεῖται, νὰ συναθροισθῶσι τὸ ἑσπέρας, ἵνα ἐξαπλωθῶσι πάλιν τὸ πρωΐ, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πωληταὶ των διανυκτερεύουσιν ὑπὸ σκηνὰς παρ' αὐτὰ, ἀναπτοντες πυρὰς ὧν αἱ ἐρυθραὶ ἀνταναλάσεις ἐπὶ τόσων στιλβουσῶν ἐπιφανειῶν, ἄλλο πάλιν παρέχουσι παραδοξον θέαμα.

Ἀλλ' αἱ ἐκθέσεις τῆς τροφίμου, ἀρχόμεναι καὶ αὗται ἱκανὰς ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς, εἶνε ὅ,τι ποικιλώτερον, πλουσιώτερον, καὶ θαυμασιώτερον δυναταί τις νὰ ἴδῃ. Πρωτοστατοῦσι τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ τὰ ὀπωροπωλεῖα, διότι ἡ Νεάπολις εἶνε εὐφορωτάτη, καὶ ὁ λαός της ἀρκετὰ χορτοφάγος. Καὶ ἁπλῶς ἂν ἐπεχείρουν νὰ κατονομάσω τὰ εἴδη τῶν λαχάνων καὶ τῶν ὀπωρῶν, τῶν πωλουμένων κατὰ σωρεὺς αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, θ' ἀνελάμβανον ἔργον γιγάντειον ἀληθῶς! Αἱ ξῆραι ὀπῶραι εἶνε ἐπίσης ἀφθονώταται καὶ ποικιλώταται· παρατάσσονται δὲ εἰς πυραμίδας καὶ σχήματα, περικοσμούμεναι καὶ διὰ ταινιῶν χάρτου πολυχρόου καὶ ἐπιχρύσου, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ συμπλέγμασι ποικίλοις καὶ ὡραίοις καὶ ἀρεκτικοῖς τόσον, ὥστε οὐδαμῶς δύναται νὰ λάθῃ ἰδέαν αὐτῶν ὁ μὴ ἰδών! Ἐντὸς τοῦ σωροῦ τῶν λαχάνων καὶ τῶν συμπλεγμάτων τῶν ὀπωρῶν, ἀπαραίτητος εἶνε μικρὸς βωμὸς, εἰς ὕψος, ἐφ' οὗ τὸ βρέφος Ἰησοῦς, κήρινον, καταυγαζόμενον ὑπὸ σειρᾶς λαμπάδων.

Παρὰ τὰ λαχανοπωλεῖα-- ἐγκαθιδρυόμενα καὶ ἐκτάκτως πολλαχοῦ-- τὰ κρεοπωλεῖα, ἰδίως κατὰ τὰς δύω πρὸ τῆς ἑορτῆς ἡμέρας, παρουσιάζουν ὅλως ἔκτακτον ποικιλίαν κρεῶν. Παχύτατοι μηροὶ βοῶν, καὶ τέτταρα καὶ ἡμίσεα χοίρων, καὶ ἀρνία καὶ ἐρίφια, καὶ πρόβατα εἶνε ἀνηρτημένα πρὸ ἑκάστου κρεοπωλείου προκλητικώτατα, ἐνῷ καὶ ἄλλα πωλοῦνται ἰδιαιτέρως, ὄρνιθες καὶ ἰνδιάνοι ὁλοστρόγγυλοι καὶ ἀλέκτορες, καὶ περιστεραὶ, καὶ πέρδικες, καὶ λαγωοὶ καὶ πᾶν θήραμα!

Τὰ παντοπωλεῖα ἔχουν ποικιλωτέρας καὶ καλλιτεχνικωτέρας ἀκόμη τὰς ἐκθέσεις. Διὰ τοῦ φ ρ έ σ κ ο υ βουτύρου, κατασκευάζουν καὶ πωλοῦν ἀρνία, μικρὰ καὶ μεγάλα, καὶ καλύβας ἐν αἷς πρόβατα συναγελάζονται-- καὶ ὅλα αὐτὰ, οὐχὶ βαναύσως, ἀλλὰ φυσικώτατα! Διὰ τῶν τυρῶν, κατασκευάζουν ὄρη, ποικίλα τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα, ὡς τὰ διάφορα εἴδη τῶν τυρῶν ἐδῶ. Εἶτα παραθέτου ἐν ἁρμονικωτάτῃ τάξει, τὰ διάφορα εἴδη τῶν χοιρομηρίων, τὰ σαλτσισότα, τὰς μορταδέλας, τὰ λουκάνικα, τὰς γαλαιτίνας καὶ μυρία ἄλλα εἴδη ἄγνωστα παρ' ἡμῖν σχεδόν.

Παρέρχομαι συντόμως τὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ ποτοπωλεῖα ὧν αἱ πυραμίδες τῶν γλυκυσμάτων καὶ τὰ διαφανῆ ὑπὸ τὸ ἄπλετον φῶς ὄρη τῶν φιαλῶν τῶν ποτῶν, κινοῦν ἐπίσης τὸν θαυμασμὸν καὶ τῶν λαιμάργων τὴν γλῶσσαν.

Ὅ,τι εἶνε ὅμως ὑπὲρ πάντα τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον εἰς τὰ Χριστούγεννα ἐν Νεαπόλει, εἶνε ὁ ἰχθὺς καὶ τὰ θαλασσινὰ ἐν γένει, ἰδίως δὲ τὸ χέλι! Δὲν ὑπάρχει Ναπολιτάνος ὅστις νὰ μὴ τρώγῃ χέλι τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μᾶλλον ἐνδιαφερόντως συζητούμενον ζήτημα, δύω-τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς εἶνε τό: — Πόσῳ πάει ἐφέτος τὸ χέλι; Καὶ εἰς ὅλους μὲν σχεδὸν τοὺς δρόμους ἱδρύονται τότε ἀγοραὶ θαλασσινῶν ἐν γένει, ἀλλ' αἱ ἐξοχότεραι διὰ τὴν ποικιλίαν εἶνε εἰς τὸ Μπάσο-πόρτα, καὶ εἰς τὴν παρὰ τὸ Τολέδο ὁδὸν ἁγ. Βριγίδης, ἧς τὸ μῆκος ὅλον καταλαμβάνουσιν οἱ ἰχθυοπῶλαι. Ἐκεῖ βλέπεις ἐν μέσῳ πρασινάδος φυκῶν, τεραστίους αὐστακοὺς ζῶντας καὶ κινοῦντας τὴν φοβερὰν των πανοπλίαν, ὄστρεια παντὸς εἴδους ἀνοιγοκλειόμενα ἐντὸς μεγάλων λεκανῶν θαλάσσης, ἀπείρων εἰδῶν, χρωμάτων, μεγεθῶν ἰχθῦς, καὶ πρὸ πάντων χέλια, χέλια, χέλια, ὅλα ἀσπαίροντα, ὅλα ἰωδιοβολοῦντα! Ἐννοεῖται ὅτι ἐρ' ἑκάστης κοφίνου ἰχθύων, δὲν λείπει μικρὰ χαρτίνη εἰκὼν τοῦ βρέφους Ἰησοῦ, ὡς οὐδαμόθεν ἄλλοθεν, αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, ὡς ἐπίσης δὲν λείπουν τὰ ἄσημα λογοπαίγνια ἅτινα πάντες ἀπευθύνουσιν ἀλλήλοις ἀφελέστατα, διὰ τῶν λέξεων ἰχθὺς (**pesce**) καὶ χέλι (**capitone**).

Δι' ὅλων αὐτῶν τῶν παντοειδοπωλείων πηγαινο-ἔρχεται ἀναρίθμητον μυρμηκιῶν πλῆθος, ἀγοράζον, διαπραγματευόμενον, θορυβοῦν, περιεργαζόμενον, σπουδάζον, γελῶν! Ἡ κίνησις ἐπιτείνεται ὅσῳ πλησιάζει τὸ μεσονύκτιον τῆς παραμονῆς. Παντοῦ φαίνονται οἰκογενειάρχαι, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ ἀχθοφόρων κυρτουμένων ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν· ὑπηρέται μεταχειρίζοντες δῶρα τῶν κυρίων των εἰς φίλους· ὑπηρέτριαι συζητοῦσαι περὶ τοῦ ποιοῦ ἢ τῆς τιμῆς τῶν ὄψων πρὸς τοὺς πωλητὰς· ἐργατικοὶ προμηθευόμενοι καὶ αὐτοὶ τὰ χρειώδη· παιδιὰ κρατοῦντα τὰ δῶρα ἅτινα τοῖς ἠγόραζαν οἱ γονεῖς. Ἀλλὰ τὸ κρατοῦν, εἶνε τὸ ζήτημα τῆς κοιλίας. Ὅσον τέλος πλησιάζῃ τὸ ἅγιον αὐτὸ μεσονύκτιον, τόσῳ ἡ κίνησις ἄρχεται ἀραιουμένη. Ὅλοι ἔκαμον τὰς προμηθείας των. Ὅλοι ἀποσύρονται εἰς τοὺς οἴκους των. Ἀργὰ καὶ ποῦ, φαίνεται καθυστερήσας τις, βιαίως μεταφέρων εἰς τὸν οἶκον του τὰ ἐφόδια τῆς κοιλίας, ἐν οἷς πάντοτε διαφαίνεται τὸ χέλι, τὸ χέλι πάντοτε! Οἱ παρόδιοι ἔμποροι συμμαζεύουν ταῖς μ π α κ κ α ρ έ λ λ α ι ς, οἱ ἰχθυοπῶλαι τὰ περισεύσαντα—δὲν περισσεύει τίποτε συνήθως—καὶ κλείεται πᾶν κατάστημα, καὶ παύει πᾶς θόρυβος, καὶ ἐλαττοῦται καὶ αὐτὴ τῶν ἁμαξῶν ἡ κίνησις!

Εἶνε τὸ μεσονύκτιον τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, καὶ πᾶσα ναπολιτανικὴ οἰκογένεια εἶνε παρὰ τὴν τράπεζαν, εἰς ἣν σπεύδουν καὶ οἱ ἄλλοθι ἀπόντες νὰ συγκεντρωθοῦν. Τὸ **menu** εἶνε στερεότυπον: Σπαγέτα μὲ σάλτσα ψαριοῦ, μπρόκολα μὲ λάδι, χέλι, καὶ εἶδος τηγανιτῶν. Τὰ κρέατα, ὁ ἰνδιανὸς κτλ. θὰ φαγωθοῦν αὔριον. Ἀπόψε τεσσαρακοστή. Ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ δεῖπνον, περιφέρεται ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς λιτανείαν, μετὰ πολλῶν λαμπάδων τὸ βρέφος Ἰησοῦς κήρινον, καὶ εἶτα

ἀποτίθεται μεταξὺ τῶν εἰκόνων, ἢ εἴδους μικροῦ τεχνητοῦ σπηλαίου, μετὰ τῶν μάγων, τῶν τσαμπουνιάρων κτλ. καλουμένου presepio, καὶ ἀπομιμουμένου, ἀτελέστατα βεβαίως, τὸ ὡραιότατον ἐκεῖνο τὸ ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ ἅγ. Μαρτίνου θαυμαζόμενον.

Ἔξω εἶνε ἔρημοι καὶ σιγαλαὶ αἱ ὁδοί. Αἴφνης ἀκούεται κώδωνος ἦχος βαρὺς, ὃν διαδέχονται ἄλλοι μέχρις οὗ ὅλη ἡ πόλις ἀντιλαλεῖ ἐκ τῆς κωδωνοκρουσίας. Τὸν πρῶτον ἦχον τοῦ κώδωνος, συνοδεύει φοβερὰ ἔκκρηξις πυροτεχνημάτων ριπτομένων ἀφ' ὅλων τῶν οἰκιῶν, ἀφ' ὅλων τῶν παραθύρων, εἰς ὅλας τὰς ὁδούς. Ὅλοι ἔχουν τελειώσει τὸ δεῖπνον, καὶ μένον εἰς τὰ πυροτεχνήματα προσέχουν τώρα. Χιλιάδες βεγγαλικῶν φωτῶν καίονται παντοῦ. Τὸ θέαμα εἶνε ἔκπαγλον. Ἡ Νεάπολις φαίνεται πυροβολουμένη ὡς ἄλλος Βεζούβιος.

Ὑψηλοί τινες μεγαλοι οἶκοι, ὑπὸ τὰς ἐρυθρὰς ἀνταυγείας τῶν βεγγαλικῶν, φαίνονται φρούρια καιόμενα. Ἄλλοθι, εἰς τὸ βάθος στενωπῶν τινῶν, πρασίνως φωτιζόμεναι προσόψεις παλαιῶν οἴκων, φαίνονται ὡς καταχθόνια κατοικητήρια! Ἐπὶ τέλους ὅλος ὁ κόσμος ἐκχύνεται εἰς τὰς ὁδοὺς μεταβαίνων εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν μητρόπολιν ὅπου τελεῖται μεγαλοπρεπεστάτη ἀρχιερατικὴ μεσονύκτιος λειτουργία.

Τὴν ἠρεμίαν διαδέχεται ἡ κίνησις, κίνησις ἥτις ἐν εὐθυμίᾳ ἑορτασίμῳ θὰ διαρκέσῃ καὶ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, καὶ τὰς δύο ἐπιούσας αὐτῇ ἀδιαπτώτως, ἐν συνοδείᾳ πυροτεχνημάτων καὶ βεγγαλικῶν φώτων καὶ πυροκροταλων, ὀλιγωτέρων μὲν ἢ τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς, ἀλλ' ἱκανῶν παντοτε νὰ ἐκκωφανοῦν παντα μὴ ναπολιτανον, μέχρις οὗ παύσῃ ἡ χαρακτηριστικωτατη αὕτη ἑορτή, ἧς ἡ σκιαγραφία εὔχομαι νὰ μὴν ἐκσύρασε τοὺς καλοὺς ἀναγνώστας τῆς «Φιλολογικῆς».

Ἐν Νεαπόλει 28 Δεκ. 88.

Χαρ. Θεοδώρου

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΧΩ

Φιλολογικὴ κίνησις ἐν Ἀγγλίᾳ

Χείμαρρος Φιλολογίας. — Χείμαρρος φιλολογίας παντὸς βάρους χύνεται ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνὰ πᾶσαν πρώτην τοῦ μηνός, διὰ τῶν λαμπρῶν μηνιαίων περιοδικῶν τῶν καλουμένων Reviews. Ἡ Ἐπιθεώρησις τῶν Δύο Κόσμων καὶ ἡ Unsere Zeit, εἶνε ἴσως τὰ δύο ἄριστα περιοδικὰ τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ τοιούτων καὶ καλητέρων ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχει ἄπειρος ἀριθμός. Ἀληθῶς ἱλιγγιᾷ τις πρὸ τοῦ κολοσσαίου πελάγους τῆς περιοδικῆς δημοσιογραφίας τοῦ ἔθνους τούτου. Τὸ ἀξιοσημείωτον ἐν τούτῳ δὲν εἶνε ὁ ἀριθμὸς ὅσον ἡ ποιότης. Πάντα εἶνε ἐνδιαφέροντα, διδακτικά, πλούσια. Σχεδὸν ὅλα τὰ ἑβδομαδιαῖα (τὰ ἑβδομαδιαῖα εἶνε τῆς ἐλαφροτέρας φιλολογίας) πληρώνουσιν ἀδρῶς τοὺς συνεργάτας των, καὶ ἐνεργοῦσι μονίμους διαγωνισμοὺς καθ' οὓς χιλιάδες ἀναγνωστῶν στέλλουν διαγωνίσματα συνιστάμενα εἰς ἀρθρίδια παντὸς εἴδους, ὧν τὰ ἀριστεύοντα πληρώνονται περὶ τὰ 35 φράγκα τὴν στήλην, ἧς τὸ μέγεθος εἶνε ὅσον τὸ ἥμισυ τῆς στήλης τῆς ἡμετέρας Ἑστίας.

Τὰ μηνιαῖα περιοδικά. — Ἐν τῶν περιοδικῶν τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ Fontniyhtles ἔχει ἄρθρα ἀξιοσημείωτα ἐν οἷς καὶ ἐν τοῦ Ἰουλίου Σιμὼν περὶ τῶν Γαλλίδων. Ὁ Σιμὼν λέγει νὰ μὴ πιστεύωσιν οἱ Ἄγγλοι τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας τὰς ἀξιούσας ὅτι περιγράφουσι τὴν κοινωνίαν, διότι ἡ μόνη κοινωνία ἣν γνωρίζουσιν εἶνε ἡ βοημική, καὶ βεβαιοῖ τὸ Ἀγγλικὸν δημόσιον ὅτι οἱ Παρίσιοι δὲν εἶνε ἡ ἀνήθικος πρωτεύουσα ἣν ὁ κόσμος φαντάζεται, ἀλλ' ὅτι εἶνε ἠθικὴ πόλις ὡς πᾶσα μεγάλη πρωτεύουσα.

Ἐν τῇ «Ἐθνικῇ Ἐπιθεωρήσει» ὁ Βλαῖκλυ ἔχει ὡραῖον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ μέλαινα τέχνη» ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης, περιμένων ν' ἀναγνώσῃ περὶ μαγείας ἢ ἄλλο τι παρόμοιον, βλέπει ἐξ ἐναντίας ἐξελισσομένην διδακτικωτάτην ἀφήγησιν τῆς προσωπογραφικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἕτερος ἀρθρογράφος, ὁ Κάν, πραγματεύεται τὸ προσφιλὲς ζήτημα τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἀκροπόλεως, τοῦ Ἡμερησίου Τηλεγράφου καὶ τοῦ Κήρυκος τῆς Μελβούρνης «Περὶ γάμου». Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, λέγει ὁ Κάν, πρέπει νὰ ἤμεθα σοβαροὶ καὶ νὰ ὁμιλῶμεν περὶ αὐτοῦ ἐν εὐλαβείᾳ.

Ἐν τῷ Murruy's Mayazine, ὁ Ἀλέξιος Σάνδης ἔχει ἀπαισιοδοξότατον ἄρθρον περὶ τοῦ «Πολλαπλασιασμοῦ τῶν βιβλίων». Λέγει ὅτι ἐὰν ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν βαίνῃ κατὰ τὴν αὐτὴν πρόοδον, καθ' ἣν βαίνει ἀπό τινος, οἱ καλήτεροι φιλαναγνῶσται θὰ περιέλθωσιν εἰς ἀπελπισίαν καὶ ἀπόγνωσιν, οἱ δὲ φιλοδοξότεροι καὶ λαμπρότεροι λογογράφον πρέπει νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ἀμέλειαν τῶν συγχρόνων των.

Ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ ὁ Ἀλφρέδος Σόλλαρδ, γράφει σφοδρότητα ὑπὲρ ἀποδόσεως ἀδρῶν ἀμοιβῶν εἰς τὰς διδασκαλίσσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. Ι. Σπανδωνῆ. Τοῦ Γύφτου τὸ παιδί. Διήγημα τερπνότατον, μετὰ εἰκόνων καλλιτεχνικῶν ὑπὸ Αἰμιλίου Ζιλλιερόν. Τιμὴ, δρ. 1.